

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародного менеджменту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Галузь знань
Спеціальність

Міжнародний бізнес
07 Управління та адміністрування
076 «Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему «Діджиталізація як фактор розвитку міжнародного бізнесу»

здобувача Стельмах Софії Вікторівни

Науковий керівник: кандидат економічних наук,
доцент Тимків Ірина Валеріївна
(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: к.е.н., доцент Бурмака М.О.

(підпис)

Київ 2024

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет міжнародної економіки та менеджменту

Кафедра міжнародного менеджменту

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ**

**«Міжнародний бізнес»
07 Управління та адміністрування
076 «Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність»**

ПОГОДЖЕНО
Керівник проектної групи (гарант)

_____ О.О. Євдоченко

_____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
освітньо-професійної програми

_____ М.О. Бурмака

_____ 2024 р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

**здобувачу вищої освіти Стельмах Софії Вікторівни
очної (денної) форми навчання**

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему «Діджиталізація як фактор розвитку міжнародного бізнесу»

Тему затверджено наказом ректора Університету від " ____ " ____ 20 ____ р. № ____

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах

План кваліфікаційної бакалаврської роботи	
Розділ 1	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ З ТЕМИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ	
Розділ 2	
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРАКТИЧНИХ АСПЕКТІВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В ГЛОБАЛЬНОМУ БІЗНЕСІ	

Розділ 3	
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩІ	
Об'єкт дослідження:	Об'єкт дослідження: процес діджиталізації та його вплив на бізнес у всій його різноманітності
Предмет дослідження:	Предмет дослідження: Комплексна характеристика діджиталізації як фактору розвитку міжнародного бізнесу
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	Метою дослідження є розуміння впливу цифрової трансформації на міжнародний бізнес та характеристика її особливостей як фактору розвитку міжнародного бізнесу в сучасних умовах існування

У розділі 1

1. Дослідити сутність процесу діджиталізації та її основні характеристики
2. Виявити вплив діджиталізації на міжнародний бізнес
3. Схарактеризувати технологічні аспекти діджиталізації та їх застосування у міжнародному бізнесі.

У розділі 2

1. Виявити сучасні тенденції та стратегії використання діджиталізації в міжнародному бізнесі
2. Проаналізувати досвід впровадження діджиталізації у міжнародних компаніях
3. Дослідити переваги та виклики впровадження діджиталізації для міжнародних компаній.

У розділі 3

1. Схарактеризувати діджиталізацію в українському бізнес-середовищі та її проблеми
2. Виявити перспективи розвитку діджиталізації в українських підприємствах

Завдання підготував

науковий керівник _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

«_____» 2024 р.

Завдання одержав

Здобувач

Стельмах С.В.

Реферат

Кваліфікаційна магістерська робота містить 61 сторінок, 4 таблиць, список використаних джерел з 34 найменувань.

Діджиталізація як фактор розвитку міжнародного бізнесу

Предмет дослідження. Комплексна характеристика діджиталізації як фактору розвитку міжнародного бізнесу.

Об'єкт дослідження. Процес діджиталізації та його вплив на бізнес у всій його комплексності та різноманітності.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – розуміння впливу цифрової трансформації на міжнародний бізнес та характеристика її особливостей як фактору розвитку міжнародного бізнесу в сучасних умовах існування.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі завдання:

1. Визначення поняття «діджиталізації», розкриття сутності терміну в контексті міжнародного бізнесу;
2. Виявити основні характеристики діджиталізації та її вплив на міжнародний бізнес;
3. Схарактеризувати технологічні аспекти діджиталізації та їх застосування у міжнародному бізнесі.
4. Виявити сучасні тенденції та стратегії використання діджиталізації в міжнародному бізнесі
5. Проаналізувати досвід впровадження діджиталізації у великих міжнародних корпораціях (декілька прикладів)
6. Дослідити переваги та виклики впровадження діджиталізації для міжнародних компаній.
7. Схарактеризувати діджиталізацію в українському бізнес-середовищі та її проблеми
8. Виявити перспективи розвитку діджиталізації в українських підприємствах

Практичне значення отриманих результатів. Отримані результати на тему діджиталізації як фактору розвитку міжнародного бізнесу мають велике практичне значення для підприємств і організацій, які мають міжнародні амбіції. Робота може використовуватися студентами для написання наукових робіт.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 2024

Рік захисту роботи 2024

Ключові слова: діджиталізація, міжнародний бізнес, компанії, цифрові технології, цифровізація.

В і д г у к
про кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача факультету міжнародної економіки і менеджменту
освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес»

Стельмах Софії Вікторівни

(прізвище, ініціали здобувача вищої освіти)

на тему: « **Діджиталізація як фактор розвитку міжнародного бізнесу** »

1. Обґрунтування актуальності обраної теми, витриманість логічного ланцюга тема-об'єкт-предмет-мета-завдання-висновки, відповідність побудови роботи її назві, взаємозв'язок назв розділів та підрозділів (0-10 балів): **10.**

2. Рівень аналізу та повноти розгляду теоретичних концепцій, понятійного апарату досліджуваної предметної галузі; якість аналізу бібліографічних джерел; достатність глибини теоретичних досліджень за темою; цінність теоретичних висновків (0-10 балів): **10.**

3. Якість та глибина проведених досліджень, застосування аналітичних розрахунків, якісного та кількісного аналізу, відповідність методів і засобів досліджень меті й завданням дослідження, коректність інтерпретації результатів дослідження (0-15 балів): **15.**

4. Оцінка результатів досліджень; обґрунтування напрямів, наявність альтернативних підходів до вирішення досліджуваної проблеми, можливість впровадження результатів дослідження, рівень обґрунтування запропонованих рішень (0-15 балів): **15.**

5. Чіткість, обґрунтованість, практичне значення, можливість реалізації висновків (0-10 бал.): **10.**

6. Оформлення роботи та дотримання графіку виконання БДР (0-10 балів): **10.**

7. Позитивні сторони дипломної роботи: проаналізовано сутність процесу діджиталізації та його вплив на міжнародний бізнес, виявлені сучасні тенденції та стратегії використання діджиталізації в міжнародному бізнесі, досліджено перспективи розвитку діджиталізації в українському бізнес-середовищі.

8. Недоліки роботи: не в повній мірі розкриті переваги та виклики впровадження діджиталізації для міжнародних компаній.

Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи (0-70 балів): **70 балів.**

Допущення КБР до захисту перед ЕК: робота відповідає вимогам до кваліфікаційних бакалаврських робіт і допускається до захисту.

Науковий керівник к.е.н., доцент

(посада, учене звання, науковий ступінь)

(підпис)

“ ____ ” _____ 20__ р.

_____ Тимків І. В. _____

(прізвище, ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ З ТЕМИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ.....	8
1.1 Сутність процесу діджиталізації та її основні характеристики	8
1.2 Вплив діджиталізації на міжнародний бізнес	13
1.3 Технічно-технологічні аспекти діджиталізації та їх застосування у міжнародному бізнесі	18
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРАКТИЧНИХ АСПЕКТІВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ СВІТОВИХ КОМПАНІЙ.....	23
2.1. Сучасні тенденції та стратегії використання діджиталізації в міжнародному бізнесі	23
2.2 Досвід впровадження діджиталізації у великих міжнародних корпораціях	30
2.3 Переваги та виклики впровадження діджиталізації для міжнародних компаній	34
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩІ	40
3.1 Діджиталізація в українському бізнес-середовищі та її проблеми	40
3.2 Перспективи розвитку діджиталізації в українських підприємствах	47
ВИСНОВКИ	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58
ДОДАТКИ.....	62

ВСТУП

Актуальність теми роботи. У сучасному світі діджиталізація, або цифрові технології, стають не лише необхідністю, але й ключовим фактором розвитку міжнародного бізнесу. Розвиток діджиталізації відбувається дуже швидко та пронизує всі сфери нашого життя, даючи можливість використовувати та аналізувати великі об'єми цифрових даних. Велика кількість компаній та організацій в усьому світі активно впроваджують цифрові рішення для підвищення ефективності, збільшення конкурентоспроможності та розширення ринків збуту. Це призводить не лише до появи нових професій, а й загалом впливає на бізнес-середовище. Особливо під час пандемії COVID-19 ця тенденція ще більше посилилася, змушуючи компанії переглядати свої стратегії та адаптуватися до нових умов.

Міжнародний бізнес є важливим елементом глобальної економіки, і він постійно еволюціонує. Діджиталізація, відіграючи роль каталізатора цього процесу, відкриває нові можливості для підприємств у всіх сферах діяльності, особливо у контексті України, яка активно розвиває свої економічні зв'язки зі світовими партнерами, навіть попри повномасштабне вторгнення. Хоча цифровізація застосовувалася в багатьох організаціях ще в 1990-х і 2000-х роках, її потенційні можливості та переваги ще не повністю вичерпані, а навпаки, стрімко розвиваються. Цифровізація сприяє зменшенню витрат, поліпшенню комунікації, збільшенню доступу до ринків та клієнтів у будь-якій точці світу, а також створює передумови для впровадження інноваційних рішень. Зростання міжнародної торгівлі та співпраці між компаніями різних країн підкреслює значущість цифрових технологій у сучасному світі. Таким чином, вивчення впливу діджиталізації на розвиток міжнародного бізнесу стає актуальним завданням для дослідників, практиків та управлінців.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Над науковими працями та дослідженнями на тему діджиталізацію в міжнародному бізнесі працювали такі вчені як Е. Вільямс, А. Фляйшман, Б. Гейтс, Б. Елбрехт, Р. Рорбек, Дж. Фон Нейман,

Е. Петерс, С. Хантінгтон. Українські вчені-економісти теж активно долучаються до творення понятійного апарату діджиталізації. Наприклад, багато авторів (Варга, Гудзь, Федюнін, Щербина, Жигалкевич та інші) обговорюють, що діджиталізація стає ключовим фактором у забезпеченні конкурентних переваг для підприємств. Вони розглядають цифрові технології як засіб для оптимізації бізнес-процесів та підвищення продуктивності. Лігоненко, Хріпко та інші автори досліджують зміст та механізми формування стратегії діджиталізації в бізнес-організаціях. Вони наголошують на важливості ретельного планування та впровадження цифрових ініціатив для досягнення успіху. Деякі автори (Дубина, Козлянченко) досліджують концептуальні аспекти діджиталізації та її вплив на сучасне суспільство. Вони розглядають цифрові технології як інструмент для підвищення якості життя та розвитку людського капіталу. Інші ж досліджують вплив цифрової трансформації на управління бізнесом та наголошують на важливості адаптації стратегій управління до нових реалій. Ці дослідження вказують на те, що діджиталізація економіки та бізнесу стає необхідністю для підприємств у сучасному світі, проте успішна імплементація цифрових ініціатив вимагає комплексного підходу та уваги до різноманітних аспектів, включаючи стратегічне планування, технологічну інтеграцію та культурні зміни. Значна кількість ризиків та тенденцій щодо впровадження діджиталізації в українських та закордонних компаніях і надалі залишаються недостатньо розкритими.

Саме тому, дослідження в цій області допоможе розкрити можливості та виклики, які виникають при впровадженні цифрових ініціатив в міжнародному бізнесі. Розуміння таких аспектів як вплив цифрових технологій на глобальні ланцюги постачання, зміни в моделях бізнесу, роль інтернету речей (IoT) у покращенні процесів управління, вплив штучного інтелекту на прийняття стратегічних рішень, а також розвиток цифрової комерції та фінансових технологій дозволить компаніям ефективно використовувати цифрові технології для збільшення своєї конкурентної переваги, залучення нових клієнтів та розвитку на міжнародному ринку.

Важливо досліджувати вплив діджиталізації на аспекти культурного та міжкультурного взаєморозуміння в міжнародному бізнесі. Це дає розуміння того, як цифрові технології можуть впливати на комунікацію, сприйняття брендів, взаємодію з клієнтами та партнерами з різних культурних середовищ. Крім того, вивчення цього питання може допомогти уникнути можливих конфліктів та непорозумінь, які можуть виникнути через різні цінності, норми та підходи до бізнесу в різних країнах.

Таким чином, дослідження впливу діджиталізації на міжнародний бізнес має стратегічне значення для розвитку підприємств у глобальному контексті, забезпечуючи їм засоби для успішного адаптивного управління в умовах швидко змінюючогося світу.

Виходячи з вищезазначеного, існує інтерес до проведення більш глибокого дослідження специфіки та провідного значення об'єкту дослідження, що і було обрано темою даної роботи.

Мета та завдання роботи. Метою дослідження є розуміння впливу цифрової трансформації на міжнародний бізнес та характеристика її особливостей як фактору розвитку міжнародного бізнесу в сучасних умовах існування.

Для досягнення вищезазначеної мети, можна виділити наступні завдання, які необхідно вирішити:

1. Визначення поняття «діджиталізації», розкриття сутності терміну в контексті міжнародного бізнесу;
2. Виявити основні характеристики діджиталізації та її вплив на міжнародний бізнес;
3. Схарактеризувати технологічні аспекти діджиталізації та їх застосування у міжнародному бізнесі.
4. Виявити сучасні тенденції та стратегії використання діджиталізації в міжнародному бізнесі

5. Проаналізувати досвід впровадження діджиталізації у великих міжнародних корпораціях (декілька прикладів)

6. Дослідити переваги та виклики впровадження діджиталізації для міжнародних компаній.

7. Схарактеризувати діджиталізацію в українському бізнес-середовищі та її проблеми

8. Виявити перспективи розвитку діджиталізації в українських підприємствах

Вирішення цих завдань дозволить чіткіше розуміти роль діджиталізації в розвитку міжнародного бізнесу та виявити способи оптимізації в її впровадженні.

Предметом дослідження є комплексна характеристика діджиталізації як фактору розвитку міжнародного бізнесу.

Об'єктом дослідження є процес діджиталізації та його вплив на бізнес у всій його комплексності та різноманітності.

Методи дослідження. У процесі дослідження застосовувалися такі методи: Аналіз літератури - ретельний огляд наявних джерел, включаючи наукові статті, книги, звіти та інші джерела, що стосуються діджиталізації та її впливу на міжнародний бізнес. Кейс-студії: аналіз окремих сценаріїв успішного або неуспішного впровадження цифрових стратегій у міжнародних компаніях для вивчення практичних викликів та можливостей. Спостереження - вивчення реальних процесів та стратегій впровадження цифрових технологій в міжнародному бізнесі через спостереження за ринковими тенденціями, відгуками та реакціями гравців ринку. Компаративістський метод: дозволяє порівняти стратегії впровадження цифрових технологій у різних галузях та країнах. Кількісний аналіз - збір та аналіз статистичних даних щодо змін в міжнародному бізнесі під впливом діджиталізації. Наприклад, аналіз змін в популяризації діджитал-процесів у різних країнах, зміни у структурі бізнесу, ефективність використання ресурсів тощо.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ З ТЕМИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

1.1 Сутність процесу діджиталізації та її основні характеристики

Сьогодні термін «діджиталізація» є дуже популярним, його часто вживають у повсякденному житті, а у 2019 році Словник сучасної української мови та сленгу «Мислово» обрав слово «діджиталізація» словом 2019 року, що тільки підтверджує актуальність та соціальну значущість обраної теми. [1]

Проте, цей термін часто зустрічається в різних контекстах і його плутають з такими поняттями як «оцифровування», «цифрова трансформація» та «діджитизація». Насправді ж, «оцифровування» є перекладом поняття «діджитизація» з англійської мови і означає процес переведення інформації з, наприклад, текстового формату у цифровий, для використання на електронних носіях. В той час як «діджиталізація» є синонімом «цифровізації» та наступним кроком цифрових трансформацій, що являє собою процес аналізу, систематизації та автоматизації процесів пов'язаних з оцифрованими даними. Законодавство України визначає цифровізацію як насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможливорює інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний простір. [2]

Розглянемо різні підходи до визначення поняття «Діджиталізація»:

1. - Процес трансформації бізнесу для оцифрування операцій та формування нового розширеного ланцюга взаємодії. Завдання керівництва полягає в реенергетиці компанії, яка може бути успішною, охопивши потенціал всіх інформаційних технологій у всьому ланцюзі поставок. (Рік 2005, джерело Bowersox et al)
2. Створення цифрової (заснованої на байтах та бітах – мінімально адресованих одиницях інформації в системах та їх складових) версії аналогових/фізичних речей на кшталт паперових документів, відео- та фотозображень, звуків тощо. (Рік 2010, джерело де Клерк Ж.-П. (De Clerck J.-P.)

3. - Цілеспрямована і тривала цифрова еволюція компанії, бізнес-модель, процес ідеї чи методологія. (Рік 2013, джерело PwC)
4. - Фундаментальна трансформація всього бізнесу в світі через створення нових технологій на базі Інтернет, що має фундаментальний вплив на суспільство загалом. (Рік 2014, джерело Mazzone)
5. - Послідовне оцифровування всіх секторів економіки та адаптація гравців бізнесу до нових реалій цифрової економіки. (Рік 2015, джерело Bouée and Schaible)
6. - Повна оцифровка всіх секторів економіки та суспільства, а також можливість збирати відповідну інформацію, аналізувати та переводити цю інформацію в дії. Зміни приносять переваги та можливості, але вони створюють абсолютно нові виклики. (Рік 2015, джерело BMWi)
7. – Перехід організації до нових способів мислення й роботи на базі використання соціальних, мобільних та інших цифрових технологій; зміну стилю управління, систем заохочення і прийняття нових бізнес-моделей (Рік 2019, джерело Семилітко А.).

[3][4] З хронологічного ряду вище ми бачимо різноманітність підходів до вивчення поняття діджиталізації. Якщо розглядати термін «діджиталізації» не в правовому контексті, то простими словами, це процес використання цифрових інструментів окремими особами, компаніями та організаціями задля підвищення швидкості, ефективності та цінності своєї роботи. Цифровізація особливо актуальна в контексті бізнесу, оскільки вона може допомогти заощадити час і створити нові можливості для зростання.

Незважаючи на те, що тема цифрової трансформації була досліджена багатьма науковцями, особливо в останні декілька років, вона не є новою і використовується компаніями ще з 1930 років. Саме тоді вперше застосовувалися обчислювальні потужності для комп'ютеризації громадян США. Через 20 років, була проведена перша в світі конференція на тему штучного інтелекту. Поява нових умов та гравців формують ринок. Нижче я навела таблицю, яка описує

історичний процес виникнення та еволюцію діджиталізації, та виділяє декілька основних етапів.

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Фаза 4
Час	До 1990 року	1990–2000	2000–2010	Після 2010
Явища	Цифрові дані	Цифрові платформи та комунікації	Збільшення ефективності цифрових технологій	Цифрове як нова норма
Основний фокус	Експерименти	Дезінтермедіація	Експлуатація	Інтеграція
Домінуючі діяльності	Цифрові технології досліджуються як новий спосіб працювати та розвивати бізнес	Цифрові технології використовуються для зв'язку з клієнтами, або безпосередньо в ефективному цифровому способі, або через платформи	Цифрові технології використовуються для оптимізації бізнес-процесів, переважно для підвищення ефективності відомих бізнес-процесів	Цифрові технології стають широко розповсюдженими і стають прийнятною складовою бізнесу, а не щось особливим чи надзвичайним

Таблиця 1.1. Джерело: сформована автором на основі [5]

У 2024 році число користувачів Інтернету в усьому світі зросло до 5,35 мільярда, тому цифровий світ став найбільшим за всю історію. Зараз майже в усіх компаніях використовують комп'ютери та Інтернет, проте це ще не означає, що компанія застосовує процеси та інструменти пов'язані з нею для розширення внутрішніх та зовнішніх можливостей. І оскільки ми пристосовуємося до технологічних прийомів та інструментів, які складають повсякденне життя, компаніям потрібно йти в ногу з останніми розробками в цифровому світі. Фактично, бізнес, якого не існує в онлайн просторі не може бути конкурентоспроможним. У сучасному суспільстві діджиталізація відіграє ключову роль у створенні нових можливостей для розвитку бізнесу. Цифрові технології дозволяють підприємствам оптимізувати внутрішні процеси, підвищувати продуктивність та забезпечувати кращий доступ до ринків і клієнтів. Вони також стимулюють інновації, допомагаючи створювати нові продукти та послуги, які задовольняють змінні потреби споживачів.

Процес перетворення традиційних послуг, товарів та зв'язків у цифровий формат з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) є складним та має декілька ключових характеристик, які визначають його сутність та вплив на різні сфери діяльності. До основних характеристик, які описують процес діджиталізації відносять [6]:

1. Використання цифрових технологій для заміни аналогових або традиційних процесів. Це включає в себе використання програмного забезпечення, хмарні сервіси, штучний інтелект, Інтернет речей (IoT), блокчейн та інші технології. Цифрові технології також включають в себе комунікаційні технології, такі як електронна пошта, відеоконференції, соціальні мережі тощо. Хорошим прикладом є використання систем управління відносинами з клієнтами (CRM), що дозволяє зберігати та аналізувати інформацію про клієнтів та сприяє покращенню обслуговування.

2. Автоматизація процесів: те, що дозволяє підприємствам не витратити багато часу на рутинні завдання та операції, а дає змогу використовувати

програмне забезпечення та системи, які так само ефективно виконують роботу та знижують витрати. Автоматизація може бути застосована чи не у всіх внутрішніх процесах компанії, починаючи від виробництва та логістики, закінчуючи клієнтським обслуговуванням. Всі ці процеси можуть бути оптимізовані за допомогою впровадження діджитал-технологій.

3. Операції з даними: їх збір, аналіз та використання, особливо коли мова йде про обробку великих обсягів для прийняття рішень, прогнозування та виявлення нових перспектив. Раніше робота з даним відбувалася наступним чином: збиралося багато даних за окремі періоди роботи окремих департаментів, проводився аналіз, писалися звіти, керівництво їх проглядало та на цій основі приймало рішення про подальші дії компанії. Тобто, робилася екстраполяція, де майбутні показники вираховували на основі результатів за минулі періоди. Діджиталізація ж дозволяє іноді нехтувати неповнотою даних та пропонувати рішення в умовах відсутності деякої інформації. Алгоритми, які використовуються для аналітики даних налаштовані на прийняття стратегічних рішень у різних сферах діяльності підприємства.

4. Мобільність та віртуалізація: характеристика, яка набуває актуальності кожного дня, даючи змогу створювати віртуальні робочі середовища та забезпечувати доступ до роботи з будь-якої точки світу, за умови доступу до мережі Інтернету. Окрім цього, з'являються нові правові трудові відносини, такі як фріланс та аутсорсинг. Це підвищує гнучкість та розвиває мобільність бізнесу, бо люди можуть працювати навіть з мобільних пристроїв та мати доступ до потрібних даних у будь-який час.

Отже, діджиталізація є не лише важливим етапом в розвитку бізнесу, але й необхідністю для забезпечення конкурентоспроможності та стабільності. Підприємства, які успішно впроваджують цифрові стратегії, здатні швидко адаптуватися до змін і забезпечувати високий рівень обслуговування своїм клієнтам, мають всі шанси на успіх у сучасному бізнес-середовищі.

1.2 Вплив діджиталізації на міжнародний бізнес

Вплив діджиталізації на міжнародний бізнес став предметом все більшого інтересу як серед науковців, так і серед практиків, оскільки в контексті глобалізації та швидкого розвитку технологій комунікації, важливо дослідити, як цифрова трансформація змінює міжнародні бізнес-відносини, торгові партнерства та стратегії глобального розширення підприємств. Різноманітність проявів діджиталізації у бізнесі вражає, а отже і її вплив на бізнес все більш помітний. Цифрова маркетингова стратегія, включаючи контент-маркетинг і соціальні медіа, допомагає компаніям залучати нових клієнтів. Цифрові платформи для бізнесу сприяють покращенню внутрішнього управління та співпраці. Цифрові процеси виробництва і постачання допомагають оптимізувати виробничі процеси і знижувати витрати. Цифрові рішення управління даними, такі як аналітика даних і штучний інтелект, допомагають компаніям зробити кращі стратегічні рішення. Ці види діджиталізації сприяють розвитку бізнесу та створюють нові можливості для зростання і конкурентоспроможності. Також, діджиталізація сприяє розвитку нових моделей бізнесу, а спосіб роботи компаній зазнає революції. Іноді доводиться повністю реорганізовувати окремі відділи та створювати нові.

Розглянемо більш детально вплив діджиталізації на різні сфери міжнародного бізнесу:

1. Вплив технологій на сферу охорони здоров'я за прогнозами деяких науковців досягне найвищого приросту – 19,5%. Впровадження таких інструментів як електронна медична картка, телемедицина, різні пристрої та датчики на основі ШІ, які дозволяють збирати дані про здоров'я пацієнтів у реальному часі, безпечно зберігати ці дані та розробляти персоналізовані методи діагностики та лікування на їх основі.

2. Вплив діджиталізації на сферу маркетингу теж помітний. Сьогодні більше малих підприємств можуть вибитися в лідери та отримати нових клієнтів, розробивши хорошу діджитал-стратегію. Просування брендів через

соціальні мережі Інстаграм та Тікток неймовірно знижують витрати на рекламу за рахунок безкоштовного показу креативних відео в стрічці рекомендацій користувачів. Це підвищує впізнаваність бренду та лояльність аудиторії, а отже і суттєво впливає на розвиток бізнесу. Формат передачі інформації «сарафанне радіо» змінився на репости споживачами на свої сторінки в соціальних мережах, де з'явилося багато діджитал-професій, починаючи від SMM-спеціалістів, закінчуючи цілими агентствами з просування компаній та особистих брендів в соціальних мережах. Тепер реклама мігрувала з газет та радіо на екрани наших пристроїв. І якщо є місце, на яке споживачі збирають дивитися, рекламодавці його куплять.

3. Вплив технологій на процес найму співробітників. Завдяки інноваціям, багато компаній вже впровадили інструменти, які дозволяють знімати навантаження з HR-менеджерів. Наприклад, кандидати вже заповнюють не паперові форми, а електронну, наприклад Google forms або Typeform. Окрім цього, великі корпорації вже використовують системи скринінгу резюме, які за допомогою штучного інтелекту одразу відбирають кандидатів по заданим параметрам. Наприклад, по освіті або релевантному досвіду. Як наслідок, з'являються сервіси і для кандидатів, які роблять резюме «AI-friendly».

4. Діджиталізація банків. 2 із 3 користувачів Інтернету здійснюють банківські операції онлайн. 66% користувачів Інтернету користувалися послугами онлайн-банкінгу в 2022 році порівняно з 53% у 2012 році. Це свідчить про те, що банківська система проходить великі трансформації, які почалися внаслідок розвитку криптовалют, блокчейнів та штучного інтелекту. Тепер аби здійснити банківський переказ не потрібна пряма участь персоналу, бо цей процес є повністю автоматизованими. Особливо відбувається популяризація застосування технології блокчейн, що дозволила зменшити шахрайство у фінансових операціях і спрямована на поліпшення безпеки та довіри при переказах та платежах, при заключенні смарт-

контрактів, прозорості та недоторканності даних, що робить блокчейн ідеальним інструментом для ведення обліку та аудиту в банківській сфері.

Це звісно далеко не всі сфери, які будуть під впливом діджиталізації, проте вони гарно ілюструють потенціал даного фактору у розвитку міжнародного бізнесу.

Найочевидніший, на мою думку, вплив на бізнес відбувається за допомогою інтернет-платформ та електронних ринків, де компанії можуть прямо взаємодіяти з клієнтами та постачальниками, мінімізуючи посередників та оптимізуючи процеси. Наприклад, платформи електронної комерції дозволяють підприємствам легко досягати нових ринків та розширювати аудиторію. У 2022 році 75% людей в ЄС повідомили, що вони купували або замовляли товари чи послуги онлайн, порівняно з 55% у 2012 році. [6]

Купівля онлайн пропонує низку переваг для покупців: зручність перегляду продуктів, не виходячи з дому, онлайн-магазини, які працюють цілодобово та без вихідних, ширший вибір і легше порівняти ціни. Ця підвищена доступність і можливість компаніям налаштовувати товари та послуги відповідно до регіональних смаків сприяє створенню атмосфери, сприятливої для довгострокової глобальної експансії. Розвиток електронних ринків сприяє більш інклюзивній та пов'язаній глобальній економіці, надаючи можливість підприємствам будь-якого розміру досліджувати та виходити на нові іноземні ринки.

Вплив діджиталізації на міжнародний бізнес

Аспекти діджиталізації	Вплив на міжнародний бізнес
Онлайн-маркетинг та реклама	Збільшення глобальної видимості товарів і послуг; можливість цільової реклами для міжнародних аудиторій; підвищення конкурентоспроможності.

Електронна комерція	Розширення ринків збуту за рахунок доступу до міжнародних покупців і продавців; зменшення витрат на інфраструктуру та логістику.
Віддалена робота та телекомунікації	Зменшення витрат на офісне приміщення та командировки; можливість співпраці з міжнародними командами без географічних обмежень.
Аналітика даних та штучний інтелект	Покращення прогнозування попиту на різних ринках; вдосконалення стратегій маркетингу та продажів; збільшення ефективності операцій.
Глобальні платіжні системи	Зручність у здійсненні трансакцій з міжнародними партнерами; зменшення витрат на конвертацію валют; зниження ризику фінансових втрат.
Кібербезпека	Захист від кіберзагроз та крадіжок даних у великому масштабі; збільшення довіри клієнтів до електронних трансакцій.

Таблиця 1.2. Джерело: сформовано автором на основі [8].

Окрім помітного впливу на бізнес, діджиталізація також позитивно впливає на клієнтів. Нижче я виділила деякі фактори впровадження цифрової трансформації у контексті міжнародного бізнесу «очами покупця»:

- Зручність і доступність

Діджиталізація забезпечує користувачам легкий доступ до інформації, товарів та послуг за допомогою різних цифрових пристроїв, таких як комп'ютери, смартфони та планшети. Це дозволяє отримувати потрібну інформацію або здійснювати покупки з будь-якого місця та у будь-який час. Для бізнесу в свою чергу це змога наймати працівників з будь-якого куточку світу та відкривати виробництва у країнах з більш привабливими умовами для ведення бізнесу.

- Збереження часу і ефективність

Діджиталізація спрощує багато процесів, які раніше вимагали б більше часу та зусиль. Наприклад, онлайн-платформи для покупок дозволяють здійснювати покупки за кілька кліків, що економить час. Також, це дає можливість, наприклад, людям з обмеженими можливостями, також стати клієнтом бізнесу та отримати бажаний товар/послуги.

- Персоналізація і адаптація

Цифрові технології дозволяють створювати персоналізовані пропозиції, враховуючи індивідуальні вподобання та інтереси користувачів. Наприклад, алгоритми рекомендацій можуть пропонувати продукти або послуги, які відповідають історії покупок або переглядів користувача. Але все ж, потрібно бути свідомим користувачем та не давати згоду на збір персональних даних компаніям з сумнівною репутацією та пам'ятати про ризики витоку даних через хакерські атаки. Також, важливо налаштовувати алгоритми таким чином, аби інформаційний простір користувача не перетворювався у «бульбашку» та мав свого роду свідому онлайн-демократичність.

- Розвиток електронної освіти

Діджиталізація також впливає на сферу освіти, дозволяючи доступ до онлайн-курсів, віддалених навчальних матеріалів та інтерактивних засобів навчання. Це робить освіту доступною та гнучкою для широкого кола людей та дозволяє людям навчатися у власному темпі і за власними потребами. За результатами опитуваннями 2024 року німецької компанії Bitkom, все більше студентів німецьких університетів використовують відомий ChatGPT для навчання, при цьому 68% використовують його в дослідницьких цілях, а інші для написання рефератів. ChatGPT також стає все більш популярним в використанні для написання іспитів та курсових робіт. І хоча більшість студентів використовують цей інструмент в навчанні, 44% виступають проти цього, особливо в питанні складання іспиту, водночас інші 44% вважають, що ШІ повинен стати базовим інструментом в німецьких вищих навчальних закладах. Такі цікаві, як на мене, результати були виявлені в ході опитування 506 студентів різних видів закладів вищої освіти віком від 18 років та старше. [9]

- Зміна способу комунікації

Діджиталізація змінила спосіб, яким люди спілкуються між собою, здійснюють бізнес-комунікації та отримують інформацію. Соціальні мережі, електронна пошта, відеоконференції та інші цифрові інструменти стали критичними для сучасного спілкування та швидкого реагування на відгуки та пропозиції клієнтів, незалежно від відстані і часових поясів.

Всі ці фактори збільшують можливості для співпраці, обміну ідеями та культурного обміну. Отже, вплив діджиталізації на міжнародний бізнес є багатограним. Від успішного впровадження цифрових технологій залежить здатність компаній адаптуватися до швидко змінюючогося світового бізнес-середовища та збільшити свою конкурентоспроможність на глобальному ринку.

1.3 Технічно-технологічні аспекти діджиталізації та їх застосування у міжнародному бізнесі

В процесі об'єднання цифрового та фізичного світу технології будуть покращуватися буквально в усьому. Однією з найбільш захоплюючих технологічних галузей для мене є технологія керування комп'ютером за допомогою думки, яка стає все більш активною в останні роки. Ілон Маск створює майбутнє прямо у нас на очах, він розробив чіп, який був імплантований в мозок 29-річного хлопця Нолан Арбо, який ще вісім років тому був частково паралізованим, а вже сьогодні може управляти комп'ютерною мишею за допомогою сили думки. Новини в цій галузі з'являються буквально протягом того часу, яка я пишу дослідження. Так, нещодавно цей хлопець зміг зіграти в шахи з комп'ютером тільки за допомогою сили думки. Ідея полягає в тому, що мозок може генерувати електричні сигнали, які можна перекладати в команди для керування комп'ютером або іншими пристроями. Зараз вже деякі експериментальні системи можуть реєструвати електричні сигнали у мозку та інтерпретувати їх для керування пристроями. Ці системи, як правило, використовують нейроінтерфейси та спеціальні пристрої для

зчитування мозкових сигналів. Проте, важливо зазначити, що ця технологія все ще знаходиться в ранній стадії досліджень, і до її широкого впровадження ще далеко. Вона потребує подальших досліджень та розвитку перед тим, як стати доступною для широкого кола користувачів. [10]

Технічно-технологічні аспекти діджиталізації охоплюють широкий спектр інструментів і рішень, що дозволяють підприємствам конвертувати свої бізнес-процеси у цифровий формат та підвищити їхню ефективність у міжнародному бізнесі.

Багато компаній використовують цифрові платформи для продажу своїх товарів та послуг. Наприклад, такі платформи як Amazon, Alibaba та eBay які забезпечують можливість онлайн-торгівлі для мільйонів компаній по всьому світу. Діджиталізація у цій сфері дозволяє компаніям дотримуватися тенденцій ринку та надавати зручний спосіб покупцям здійснювати покупки.

Компанії використовують цифрові системи управління відносинами з клієнтами (CRM) для збереження та аналізу інформації про клієнтів. Наприклад, Salesforce, HubSpot, або Zoho CRM надають інструменти для ведення бази даних клієнтів, автоматизації маркетингових кампаній, та покращення обслуговування клієнтів.

У зв'язку зі зростанням тенденції до роботи здалеку та дистанційного навчання, багато компаній використовують платформи для віртуальних конференцій та вебінарів, такі як Zoom, Microsoft Teams або Google Meet. Це дозволяє компаніям організувати зустрічі, презентації та навчання онлайн, що зручно та ефективно для співробітників та клієнтів.

Багато компаній використовують хмарні сервіси, такі як Amazon Web Services (AWS), Microsoft Azure, або Google Cloud Platform, для збереження та обробки даних, розгортання веб-сайтів та застосунків, а також для забезпечення масштабованості та безпеки.

У виробничій галузі діджиталізація дозволяє впроваджувати різноманітні автоматизовані системи, такі як роботизовані лінії виробництва, системи

моніторингу та управління, а також 3D-друкування. Це допомагає підприємствам підвищити продуктивність, знизити витрати та підвищити якість продукції.

Економічний форум в аналітичних матеріалах визначає перелік цифрових технологій. Нижче я розгляну ті, які, на мою думку, найбільш перспективні та часто застосовуються в бізнесі:

1. Хмарні та мобільні технології:

Загальне застосування: Зберігання даних, обмін файлами, спільна робота над проектами, віддалений доступ до програм та інфраструктури.

Застосування у міжнародному бізнесі: Завдяки хмарним технологіям компанії можуть легко співпрацювати зі своїми міжнародними партнерами, обмінюватися даними та документами, в незалежності від місця їхнього розташування. Організації все більше визнають та впроваджують хмарні обчислення, оскільки розуміють їх трансформаційний потенціал. Ще у 2021 році 41% підприємств у ЄС купували послуги хмарних обчислень. Це дозволяє компаніям платити лише за ті ресурси, які їм потрібні. Великі підприємства частіше обирають хмарні рішення, ніж малі та середні. Глобальний ринок хмарних послуг, який у 2023 році оцінювався приблизно в 564 мільярди доларів США, відображає значні інвестиції, зроблені компаніями для використання переваг хмарних технологій. Прогнози свідчать про продовження висхідної траєкторії зі зростанням приблизно на 20 відсотків у 2024 році, що становитиме ринок приблизно на рівні 679 мільярдів, що підтверджує стійкість впровадження хмарних технологій. [11]

2. Інтернет речей (IoT):

Загальне застосування: Передача даних на інші пристрої в системі або в інші системи, збір даних, відстежування та налаштовування будь-якої взаємодії між підключеними об'єктами.

Застосування у міжнародному бізнесі: IoT застосовується в різних сферах бізнесу. Наприклад, у покращенні процесу виготовлення та логістики за допомогою IoT відбувається установка сенсорів на техніці та транспортних засобах, що дозволяє відслідковувати їх стан, швидкість, розміщення та продуктивність. Це

може сприяти оптимізації виробничих процесів, плануванню запасів та розсилці товарів по всьому світу. Також, ця технологія може використовуватися для спостереження та керування ресурсами, такими як електроенергія, вода та інше. Це може сприяти зменшенню витрат та підвищенню ефективності використання ресурсів. Ще підприємства можуть зібрати докладну інформацію про споживачів та їх поведінку. Це може допомогти в аналізі та вдосконаленні продуктів та послуг для кращого задоволення потреб клієнтів. Ну і звісно, системи IoT можуть бути використані для забезпечення безпеки приміщень, об'єктів та моніторингу їх стану в реальному часі, а також для спостереження навколишнього середовища.

3. Штучний інтелект (AI) та машинне навчання:

Загальне застосування: Автоматизація процесів, аналіз даних, прогнозування та оптимізація бізнес-процесів.

Застосування у міжнародному бізнесі: AI допомагає системам та машинам навчатися та приймати рішення майже автономно. ШІ може аналізувати великі обсяги даних з різних джерел, розуміти міжнародні ринки та прогнозувати тенденції споживання. 8% підприємств ЄС використовують технології ШІ. Окрім Європейського Союзу технології штучного інтелекту активно застосовуються в таких країнах як Китай, Америка та Японія. Кейсом, який говорить сам за себе є американська компанія по виробництву мотоциклів Harley Davidson, яка використовуючи штучний інтелект, збільшила продажі в Нью-Йорку на 2930%. [12]

4. Блокчейн технології:

Загальне застосування: Забезпечення безпеки та недоторканості даних, відстеження походження товарів, забезпечення прозорості та автентифікації.

Застосування у міжнародному бізнесі: Блокчейн-технологія, криптовалюти та міжнародні платіжні системи дозволяють здійснювати безпечні та швидкі глобальні транзакції, зменшуючи витрати та ризики для міжнародних бізнесів. Також, ця технологія дозволяє укласти смарт-контракти, які автоматично виконуються після виконання всіх умов. Це спрощує процес укладання

міжнародних угод та знижує ризики. Наприклад, такі компанії як AXA, Allianz та інші вже впроваджують блокчейн-рішення у сфері страхування.[13]

5. Аналітика та великі дані:

Загальне застосування: Виявлення та аналіз тенденцій ринку, прогнозування попиту, розробка персоналізованих маркетингових стратегій.

Застосування у міжнародному бізнесі: Використання аналітики дозволяє компаніям зрозуміти потреби та переваги міжнародних клієнтів, а також оптимізувати свої міжнародні маркетингові зусилля. Також, перевагою для компаній, які використовують дану технологію є те, що можна відстежити та оптимізувати глобальні ланцюги поставок та виявити різноманітні ризики (операційні, фінансові тощо). Виявлення кіберзагроз та шахрайства також відбувається за допомогою аналітики великих даних, оскільки так можна виявити підозрілі транзакції та захистити міжнародний бізнес від ресурсних втрат та репутаційних ризиків.[14]

6. Технології ідентифікації та біометричні технології

Загальне застосування: комп'ютерна та фізична безпека.

Застосування у міжнародному бізнесі: дані технології можуть використовувати для забезпечення безпеки корпоративних приміщень, офісів, банків, складів тощо. Це запобігає несанкціонованому доступу та дозволяє аутентифікувати користувачів. Біометричні технології можуть використовувати для персоналізації обслуговування, захисту конфіденційної інформації на пристроях, а також для створення безпечного простору для проведення фінансових операцій тощо. [15]

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРАКТИЧНИХ АСПЕКТІВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ СВІТОВИХ КОМПАНІЙ

2.1. Сучасні тенденції та стратегії використання діджиталізації в міжнародному бізнесі

Діджиталізація стала однією з найбільш визначних та перспективних тенденцій у сучасному міжнародному бізнесі, бо цифровізація впливає на всі аспекти діяльності компаній, від маркетингу та продажів до логістики та управління ресурсами. Однак, для ефективного використання діджиталізації у міжнародному бізнесі необхідно розуміти ключові стратегії та виклики, які вона вносить.

Вимоги клієнтів зростають, що сприяє зростанню глобальних ринків і швидкому розширенню бізнесу. Цифрова трансформація зберігає позиції компанії на висококонкурентних ринках, допомагаючи реагувати на потреби клієнтів швидше, ніж будь-коли. Чим більше ви займаєтеся цифровою трансформацією, тим більше ви задовольнятимете запити клієнтів і тим більший прибуток отримаєте.

У цьому простому ланцюжку основною цінністю є усвідомлення того, які цифрові тенденції приносять користь вашому розвитку та зростанню. Ви можете інвестувати в дорогих складських робіт і вдосконалювати комплектування та пакування замовлень, і все ж, якщо ви належите до сектору малого та середнього бізнесу, виявляється більш розумним автоматизувати ваші комунікації з існуючими клієнтами, а не витратити гроші на заміна людської праці. Сила полягає не лише в тому, щоб знати тенденції цифрової трансформації, але й у тому, щоб дізнатися, як вони можуть сприяти успіху вашого бізнесу.

Однією з головних стратегій є перехід до онлайн-присутності та цифрового маркетингу. Компанії активно інвестують у створення та оптимізацію своїх веб-сайтів, мобільних додатків та соціальних медіа-платформ для привертання міжнародних клієнтів. Застосування аналітики дозволяє відстежувати та аналізувати поведінку користувачів, що допомагає удосконалювати стратегії маркетингу та продажів.

Наприклад, 77% інтернет-користувачів використовували Інтернет, щоб знайти інформацію про товари та послуги, це найпопулярніша «онлайн-активність». З цього можна зробити висновок, що компаніям потрібно терміново інвестувати в розвиток Search Engine Optimization. Це комплекс процесів, який покращує позицію сайту в пошуковій системі та значно збільшує трафік, що дозволяє привести більше потенційних клієнтів і, як результат, збільшити доходи. Конкретні показники ефективності пошукової оптимізації можуть сильно варіюватися в залежності від галузі, тому тут компанія може провести SWOT-аналіз і визначити, як планувати рекламну кампанію, які пошукові системи використовувати для залучення цільової аудиторії тої чи іншої країни та галузі, які ризики можуть виникнути тощо.

Цікаво, що станом на січень 2024 року кількість активних користувачів окремо тільки соціальних мереж у світі - 5,04 мільярди. Ця цифра росте, отже, розглянемо це як одну зі стратегій діджитал-маркетингу в міжнародному бізнесі. [17]

Деякі з користувачів використовують соціальні мережі саме як пошуково-розважальну систему, оскільки можна побачити відгуки на компанію від реальних людей, подивитися огляд на товари та послуги і тд. Компаніям в свою чергу вигідна присутність бізнесу в соціальних мережах, оскільки це надає їм доступ до аналітики даних їх клієнтів та допомагає розробити персоналізоване обслуговування. Компанія може використовувати соціальні мережі для висвітлення важливих тем та новин, що стосуються бренду, це підіймає лояльність аудиторії та допомагає у побудові комунікаційної стратегії. Компанія може відповідати на запитання та скарги публічно, а також розроблювати чат-боти для прийому замовлень, пропозицій, відгуків, участі у розіграшах тощо. Я спостерігаю значний розвиток цієї тенденції, отже, важливість присутності компанії в соц. мережах, на мою думку, є критичною.

У 2023 році 59% громадян ЄС користувалися соціальними мережами. Сюди входять ті, хто створюють профіль користувача, публікують повідомлення чи інші внески у Facebook, X, Instagram, Snapchat, TikTok тощо. Країною, яка повідомила

про найвищу частку, була Данія (91%), за нею йдуть Кіпр (83%) та Угорщина (81%). Найнижчий відсоток участі в соціальних мережах повідомили у Франції (44%), Німеччини (49%) та Італії (53%). У 224 із 273 регіонів ЄС участь у соціальних мережах перевищила 50%. Найбільші частки були зареєстровані в 6 регіонах Данії. Нижче ми продемонстрували візуально, як виглядає ця статистика.

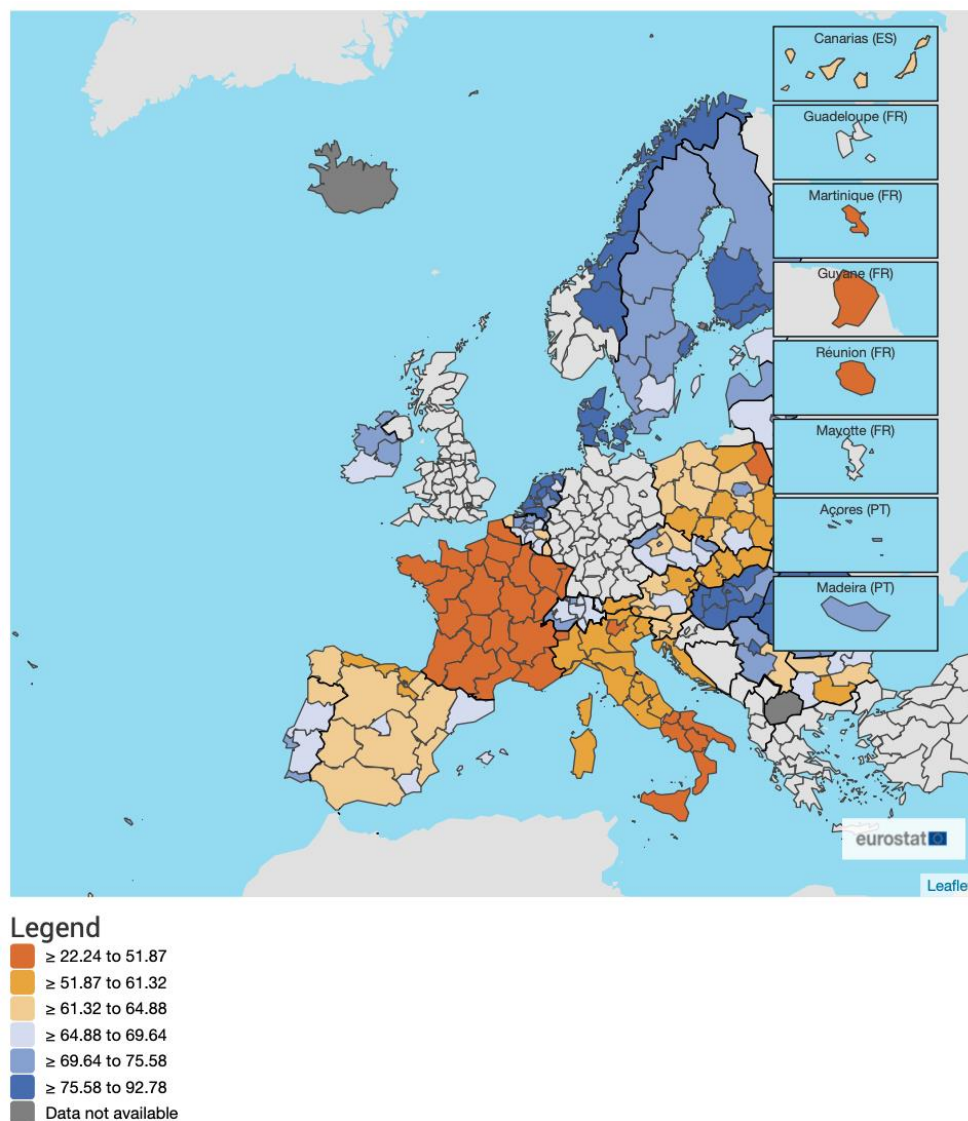

Рисунок 2.1 - Особи, які користувалися Інтернетом, частота використання та дії [7]

Цифровізація змінює бізнес не лише в технологічно розвинутих країнах, а й у країнах з економікою, що розвивається, створюючи можливості для наздоганяння у створенні та розширенні бізнесу. Незважаючи на нерівність у доступі до технологій, навіть у країнах, що розвиваються, цифрові технології дозволяють

фірмам порушувати системи продажу та розподілу, змінювати купівельну поведінку споживачів і змінювати попит на продукти та послуги. Компанії можуть отримати вигоду від цифровізації, наприклад, через більший доступ до ресурсів, розширення охоплення ринку та швидші/ефективніші комунікації. Однак недоліки також існують: нові джерела ризику та перехід влади до покупців і платформ.

Щороку соціальні мережі ніби перетасовуються у списку лідерів. При цьому, кількість їх користувачів зростає просто нереальними темпами. Але для того, аби діджитал-маркетинг працював потрібне ще й розуміння того, чим одна платформа відрізняється від іншої та яку соціальну мережу обрати для просування саме вашого бренду. Це рішення слід приймати після детального аналізу, точно не на основі передчуття. Для цього пропоную ознайомитися зі списком 15 найбільших соціальних мереж, за версією Statista, на основі даних про активних місячних користувачів.

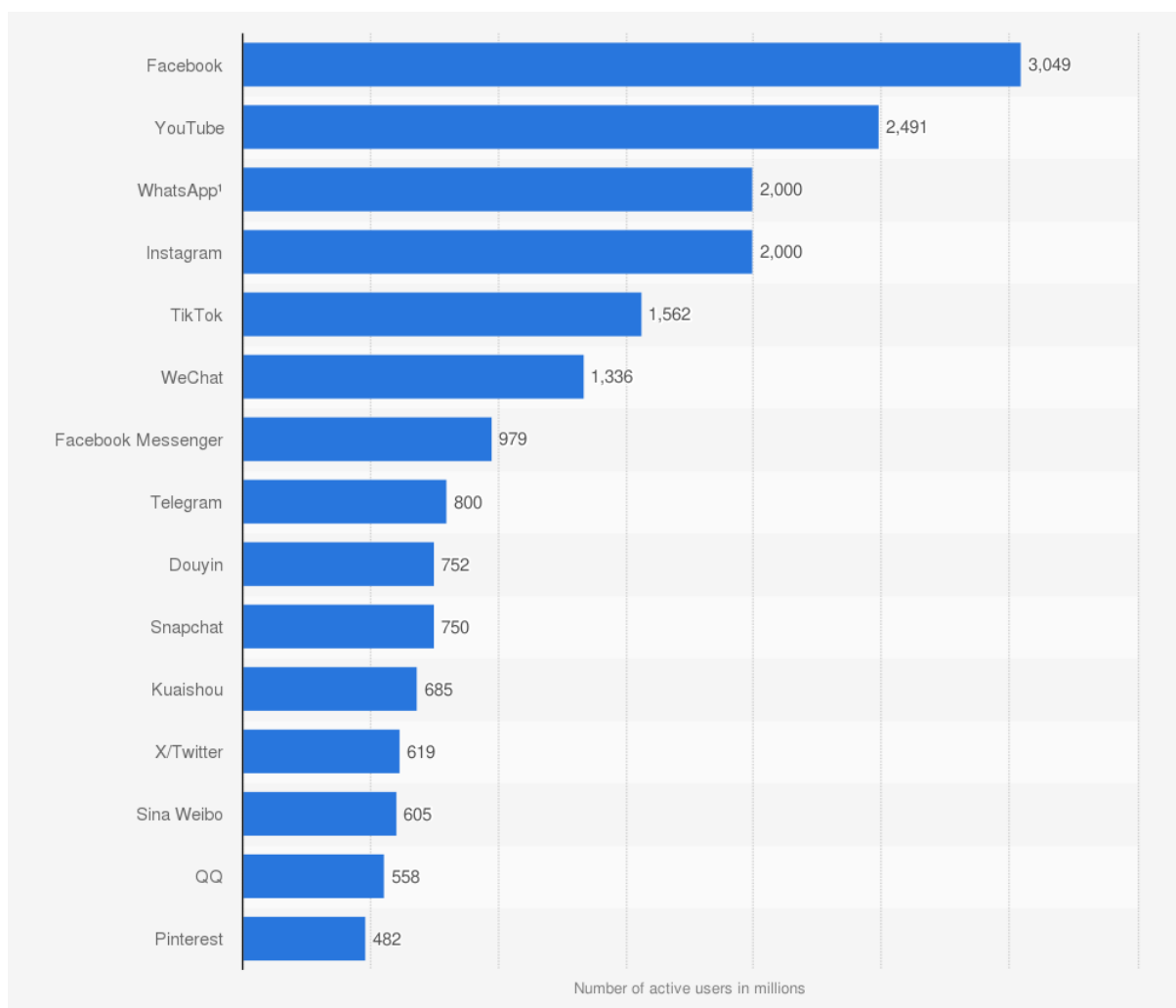

Рисунок 2.2 - Найпопулярніші соціальні мережі у світі станом на січень 2024, розташовані за чисельністю активних користувачів (в мільйонах), [17]

Як видно зі статистики вище, Facebook є чемпіоном у цьому рейтингу з кількістю користувачів у 3,049 мільйони. І ця цифра росте буквально щосекунди, оскільки щодня до Facebook доєднується близько 500.000 нових користувачів, що приблизно 6 користувачів в секунду. Проте, навіть маючи таку шалену популярність серед користувачів, Фейсбук не є найбільш-відвідуваним веб-сайтом у світі. Ці цифри перевершив YouTube і повністю затьмарив Пошук Google.

Маркетинговий успіх у Facebook залежить від того, наскільки маркетолог розуміє нюанси алгоритму в стрічці новин, яка постійно розвивається. Користувачі Фейсбуку не знають, що наступне побачать у стрічці, оскільки алгоритми налаштовані так, щоб зробити більший акцент на постах, які призводять до взаємодії, при цьому виключаючи пости, які відверто створені для приманки та

переходів, або спрямовані на дезінформацію користувачів. Цікаво, що у Facebook спостерігається явище демографії, оскільки ця соціальна мережа не така популярна серед молоді, і звісно соціальна мережа хоче це виправити. Так, У 2022 році 32% користувачів США віком 13-17 років користуються Facebook. У 2015 році цей показник становив 71%. У порівнянні з вищезазначеним, у 2022 році 66% підлітків у США стверджували, що користуються TikTok. При цьому, для бізнесу це не перешкода, оскільки Фейсбук все ще є лідером у комерційній взаємодії. Це означає, що при покупці якогось товару в інтернеті люди надають перевагу Фейсбуку більше, ніж його конкурентам.

Отже, ми бачимо, що стратегія просування бренду через соціальні мережі та пошукові системи є важливим фактором конкурентоспроможності підприємства, оскільки більша частина потенційних покупців користуються цими інструментами та втрачати таке поле для популяризації бренду та продажів не доречно.

Інша тенденція це цифровизація бізнес-процесів. Компанії використовують цифрові технології для автоматизації внутрішніх операцій, таких як управління запасами, облік фінансів та взаємодія з клієнтами. Це дозволяє оптимізувати робочі процеси та підвищує ефективність діяльності компаній.

У сучасному міжнародному бізнесі також набуває популярності концепція облачних технологій. Використання хмарних сервісів дозволяє компаніям забезпечити доступ до даних та програмного забезпечення з будь-якої точки світу, що особливо важливо для міжнародних команд та підрозділів.

Проте, разом з численними перевагами, діджиталізація також створює виклики для міжнародних компаній. Зокрема, це проблеми кібербезпеки, захисту персональних даних та конкуренції на цифровому ринку. Тому однією з ключових стратегій є інвестування в кібербезпеку та розробка ефективних стратегій захисту даних.

Нижче ми зібрали в таблицю ймовірні тенденції та стратегії діджиталізації, які, на мою думку, будуть тільки розвиватися в майбутньому та стануть невід'ємною частиною розвитку міжнародного бізнесу.

Сучасні тенденції та стратегії використання діджиталізації в міжнародному бізнесі

Тенденція/Стратегія	Опис
Інтернет-торгівля	Зростання обсягів електронної торгівлі через розширення онлайн-каналів збуту.
Штучний інтелект та аналітика даних	Використання AI для аналізу даних та прогнозування тенденцій у міжнародному бізнесі.
Цифрові платформи	Участь у цифрових платформах для розвитку нових бізнес-моделей та партнерств.
Мобільні додатки	Створення мобільних додатків для полегшення доступу до продуктів та послуг у різних країнах.
Інтернет речей (IoT)	Використання IoT для відстеження та керування ланцюгами постачання, а також оптимізації процесів.
Кібербезпека	Зміцнення заходів кібербезпеки для захисту конфіденційної інформації та зменшення ризиків кібератак.

Таблиця 2.1. Джерело: сформовано автором на основі [8].

Отже, сучасні тенденції та стратегії використання діджиталізації в міжнародному бізнесі вимагають поєднання інноваційних технологій з усвідомленими стратегіями керування ризиками та безпекою, щоб забезпечити стійкий та успішний розвиток компаній у глобальному цифровому середовищі.

2.2 Досвід впровадження діджиталізації у великих міжнародних корпораціях

Впровадження цифровізації у великих міжнародних компаніях – це складний і багатогранний процес, який вимагає стратегічного підходу та співпраці на всіх рівнях управління.

Умовно процес впровадження діджиталізації в компанії відбувається в чотири етапи:

1. Стратегічне планування: Аналіз потреб фірми, постановка цілей і формування стратегії. Необхідно розуміти, чи готова компанія до цифрових трансформацій. Для цього потрібно дослідити всі корпоративні процеси компанії: оцінити ефективність роботи всіх відділів, виробництва, внутрішніх і зовнішніх комунікацій, визначити які існують проблеми та які є перспективи вдосконалення, зрозуміти стратегічні вигоди від використання цифрових технологій, як вони спростять бізнес-процеси та урахувати ризики.
2. Вибір технологій: для цього потрібно дослідити ринок цифрових рішень та обрати технології, які відповідають потребам компанії. Провести технічне тестування та випробувати різні технологічні рішення, щоб обрати ті, які будуть сумісними та ефективними з вже існуючими системами та посприяють інноваційному розвитку з метою збільшення внутрішніх та зовнішніх можливостей.
3. Підготовка та впровадження цифрових технологій. Потрібно підготувати співробітників, провести навчання з використання нових технологій та створити або закупити програмне забезпечення, хмарні сервіси, сервери та мережеві системи.
4. Оцінка отриманих результатів та оптимізація. Потрібно оцінити ефективність цифрових рішень, проаналізувавши зміни у динаміці доходу, при необхідності коригуючи архітектуру рішень. Потрібно обрати ті

інструменти, які водночас є фінансово доступними та найбільш ефективними.

Лише після цих етапів можна впроваджувати цифрові технології, які допоможуть автоматизувати бізнес-процеси та адаптувати стратегії до умов невизначеної економіки. Цей процес вимагає великої уваги до деталей, іноді залучення додаткових інвестицій та співпраці між всіма відділами компанії. [18]

Далі розглянемо декілька компаній, які вже активно використовують інструменти діджиталізації. Почнемо з Amazon, які активно використовують штучний інтелект і технології машинного навчання для різних цілей, зокрема для покращення рекомендацій товарів, виявлення шахрайств та оптимізації логістики. Наприклад, система рекомендацій Amazon використовує алгоритми машинного навчання для аналізу попередніх покупок користувача та пропонує подібні товари, що сприяє збільшенню продажів. Amazon Web Services (AWS) є провідним хмарним сервісом у світі, який надає широкий спектр послуг з обчислення, зберігання даних, штучного інтелекту та інших цифрових послуг. AWS допомагає компаніям розвивати свої додатки та бізнес-проекти, забезпечуючи масштабованість, безпеку та ефективність.

Amazon впроваджує роботизовані системи у своїх складах та центрах доставки для автоматизації процесів зберігання та відправлення товарів. Це дозволяє компанії зменшувати час доставки, оптимізувати запаси та знижувати витрати на працю. Amazon також використовує технології Інтернету речей для покращення досвіду покупців. Наприклад, розумні пристрої Amazon Echo з асистентом Alexa дозволяють користувачам здійснювати покупки голосом, контролювати розумний дім та отримувати персоналізовані рекомендації.

Також, Amazon розвиває цифрові платформи, такі як Amazon Marketplace, що дозволяють підприємствам продавати свої товари через онлайн-магазин Amazon, забезпечуючи доступ до мільйонів покупців по всьому світу.

Гарним прикладом інноваційної компанії є також Google, який являється лідером у сфері пошуку в Інтернеті, а їх пошуковий двигун використовується

мільярдами користувачів щоденно. Компанія постійно вдосконалює свої алгоритми пошуку, використовуючи штучний інтелект та машинне навчання для надання більш точних та релевантних результатів пошуку. Google AdWords і Google AdSense є двома ключовими продуктами компанії у сфері онлайн-реклами. Вони використовують алгоритми машинного навчання для підбору та розміщення рекламних оголошень на основі інтересів та поведінки користувачів.

Google Cloud Platform (GCP) надає послуги хмарного обчислення, зберігання даних та штучного інтелекту для бізнесів різних масштабів. GCP пропонує широкий спектр інструментів та послуг для розробки, тестування та масштабування додатків та сервісів.

Google використовує штучний інтелект і машинне навчання для розвитку своїх продуктів та послуг. Наприклад, голосовий помічник Google Assistant використовує навчальні моделі для розуміння мови та надання користувачам інформації та послуг за допомогою голосових команд.

Google також займається розробкою автономних автомобілів через свою дочірню компанію Waymo. Крім того, вони активно працюють над іншими інноваційними проектами, такими як проекти Loon і Wing, які спрямовані на забезпечення доступу до Інтернету віддаленим районам через повітря.

Звісно, не можемо не загадати і про компанію Microsoft, відому своїми операційними системами, такими як Windows для ПК та Windows Server для серверів. Ці системи постійно вдосконалюються та оновлюються, щоб забезпечити найвищу продуктивність, безпеку та зручність користування.

Microsoft Azure є однією з провідних платформ хмарних послуг у світі. Azure надає послуги з обчислення, зберігання даних, розробки додатків та штучного інтелекту для підприємств різних розмірів та галузей.

Microsoft Office залишається одним з найпопулярніших наборів офісних програм у світі. Крім того, компанія пропонує онлайн-версії своїх програм, таких як Office 365, які дозволяють користувачам працювати з документами, електронними таблицями та презентаціями у хмарному середовищі. Microsoft використовує штучний інтелект та машинне навчання в різних сферах, включаючи

аналітику даних, автоматизацію процесів та розробку інтелектуальних рішень для бізнесу.

Microsoft активно займається інноваційними проектами в таких областях, як квантові обчислення, мішана реальність (Mixed Reality), інтернет речей та автоматизація бізнес-процесів. Компанія володіє Xbox, однією з найпопулярніших ігрових платформ у світі, та розвиває інноваційні технології у сфері геймінгу та розваг.

Ще однією великою компанією, яка може похизуватися успішним впровадженням цифрових технологій є Apple, які ще порівняно давно впровадили штучний інтелект у своїх пристроях через особистого асистента Siri. Siri допомагає користувачам здійснювати різноманітні завдання за допомогою голосових команд, таких як нагадування, пошук інформації та керування пристроями.

Apple пропонує широкий спектр продуктів та сервісів, які взаємодіють між собою у межах єдиної екосистеми. Наприклад, інформація та налаштування можуть автоматично синхронізуватися між iPhone, iPad, Mac та іншими пристроями Apple за допомогою iCloud.

Apple постійно розробляє нові технології та матеріали для виробництва своїх пристроїв, що дозволяє їм бути одними з найбільш продуктивних, ергономічних та естетично привабливих на ринку. Крім того, Apple розширює свою присутність у сфері цифрових послуг, таких як музичний стрімінг (Apple Music), відео-стрімінг (Apple TV+), хмарне зберігання (iCloud) та інші.

Успішна діджиталізація потребує стратегічного керівництва з верхівки компанії. Вона має бути вбудована в стратегію компанії та отримувати підтримку та інвестиції від керівництва. Загалом, діджиталізація часто супроводжується зміною внутрішньої культури та організаційної структури компанії. Це може включати переорієнтацію на клієнтсько-центрований підхід, створення нових команд та підрозділів для розвитку цифрових ініціатив, а також розробку навичок та компетенцій у сфері цифрових технологій серед персоналу.

2.3 Переваги та виклики впровадження діджиталізації для міжнародних компаній

Незважаючи на те, що цифрова трансформація є досить складним і багаторівневим процесом, її результати того варті. Завдяки автоматизації певних нудних завдань, таких як бухгалтерський облік або операції введення даних робота стає ефективнішою. Автоматизація також дозволяє передбачати аномалії та виправляти їх швидко та ефективно. Як наслідок, це допоможе краще оптимізувати час роботи компанії.

Оцифрування рекламних кампаній компанії – це спосіб витратити менше, ніж якби їй довелося друкувати листівки та надсилати їх. Часи друку, купівлі марок і конвертів і відвідування пошти минули! Тепер цей процес спрощений і виконується повністю онлайн майже безкоштовно. Цифрова революція також призводить до розвитку нової корпоративної культури. Впровадження цифрових інструментів змінює спосіб роботи в компанії з новими способами мислення, новими видами діяльності та навичками. Керівники, менеджери або іноді самі співробітники хочуть розвивати ці навички всередині компанії, щоб трансформувати себе в цифровий спосіб і слідувати поточним маркетинговим тенденціям.

Впровадження діджиталізації для міжнародних компаній має безліч переваг, які впливають на їхню конкурентоспроможність, ефективність та здатність адаптуватися до змін у сучасному світі. Наприклад:

- Підвищення продуктивності та ефективності

Цифрові технології дозволяють автоматизувати багато бізнес-процесів, що призводить до збільшення продуктивності працівників та ефективності операцій. Наприклад, впровадження цифрових систем управління складами може знизити час обробки замовлень та оптимізувати запаси.

- Покращення клієнтського досвіду

Цифрові технології дозволяють компаніям створювати персоналізовані та інтерактивні взаємодії з клієнтами. Від електронної комунікації до розробки мобільних додатків та інтернет-платформ, цифрові інструменти допомагають компаніям забезпечити зручність та задоволення потреб клієнтів.

– Збільшення конкурентоспроможності

Компанії, які активно впроваджують цифрові технології, зазвичай мають перевагу над своїми конкурентами. Це дозволяє їм швидше реагувати на зміни на ринку, швидше впроваджувати нові продукти та послуги та краще задовольняти потреби клієнтів.

– Зменшення витрат та оптимізація процесів

Впровадження цифрових технологій може допомогти міжнародним компаніям знизити витрати на операції, управління та маркетинг. Наприклад, використання хмарних технологій може зменшити потребу у власних інфраструктурах та обладнанні, що призведе до економії коштів.

– Посилення аналітики та прийняття рішень на основі даних

Цифрові технології дозволяють компаніям збирати, аналізувати та використовувати великі обсяги даних для прийняття більш обґрунтованих та стратегічних рішень. Вони можуть використовувати аналітичні інструменти для прогнозування попиту, виявлення тенденцій ринку та вдосконалення своїх стратегій. [19]

Проте разом із позитивним впливом діджиталізації приходять і виклики. Щоб повною мірою скористатися перевагами діджитал-трансформації, міжнародний бізнес повинен подолати деякі перешкоди, увага до яких повинна бути максимальною. Збільшення обсягу цифрових даних підвищує проблеми з приватністю та безпекою даних. Крім того, впровадження цифровізації збільшує ризики кібератак і кіберзлочинності. Витрати на втілення ідей у життя також є однією з головних перешкод. Для малого та середнього бізнесу (МСП) може бути особливо важко інвестувати в нове програмне забезпечення, апаратне забезпечення

та навчальні курси, необхідні для успішного переходу. У порівнянні з більшими, фінансово стабільнішими конкурентами, цей фінансовий бар'єр може перешкоджати їхній спроможності конкурувати в усьому світі та перешкоджати розширенню їхньої міжнародної фірми. Міжнародним компаніям необхідно бути в курсі останніх технічних досягнень і приймати стратегічні технологічні рішення, які підтримують їхні цілі, уникаючи інвестицій у рішення, які незабаром застаріють.

Цифрова технологія може бути невміло прийнята деякими фірмами, що може призвести до роз'єднаних систем, які не можуть ефективно підключатися. Чітка та ефективна цифрова стратегія, яка підтримує загальні цілі компанії, необхідна для забезпечення плавного та інтегрованого процесу трансформації, який сприяє, а не перешкоджає глобальному розширенню. Умовно вищесказане можна поділити на плюси та мінуси.[20]

Плюси діджиталізації:

1. Економить час, скорочуючи трудомісткі процеси ручного введення даних.
2. Підвищує гнучкість бізнесу, дозволяючи передбачати виклики та планувати рішення.
3. Оптимізує робочі процеси, автоматизуючи їх та зменшуючи людську неефективність.
4. Полегшує прийняття рішень на основі даних та запобігає потенційним проблемам.
5. Зменшує помилки, автоматизуючи процеси, схильні до людських помилок.
6. Підвищує ефективність та використання ресурсів.
7. Зменшує експлуатаційні витрати через автоматизацію та скорочення людської сили.
8. Підвищує продуктивність працівників та команд.

9. Покращує обслуговування та залучення клієнтів через впровадження цифрових інструментів.

10. Покращує аналітику даних та надає інформацію для корпоративних рішень.

11. Забезпечує легкість автоматизації та швидке прийняття рішень.

12. Збільшує дохід через вдосконалені системи продажів та маркетингу.

Мінуси діджиталізації:

1. Технічні проблеми через прогалини в навичках робочої сили.
2. Організаційні проблеми, пов'язані з застарілими системами.
3. Культурні проблеми, що виникають з опору переходу на цифрові системи.
4. Занепокоєння щодо безпеки та конфіденційності даних.
5. Кібератаки та проблеми з приватністю даних
6. Додаткові інвестиції
7. Зміна кадрів

Тези сформувані автором на основі [21].

Необхідність спеціалістів з високим рівнем компетентності у сфері цифрових технологій є іншим викликом. Конкуренція за такими кадрами є жорсткою, і багато компаній можуть боротися з привабленням та утриманням таких спеціалістів.

Відповідно до мети ЄС, щонайменше 80% усіх дорослих повинні мати мінімальні базові цифрові навички до 2030 року. Щоб мати принаймні базові загальні цифрові навички, люди повинні знати, як виконувати принаймні одну діяльність у кожній із п'яти різних сфер компетенції. До них входять:

1. інформаційна грамотність і дані, наприклад, пошук інформації в Інтернеті;
2. спілкування, наприклад надсилання електронних листів;

3. створення цифрового контенту, наприклад написання програмного коду;
4. безпека, наприклад захист персональних даних;
5. вирішення проблем, наприклад встановлення програмного забезпечення.

Проте, наразі ситуація інша. Майже половині громадян ЄС бракує базових цифрових навичок. У той час як майже 90% людей у ЄС користуються Інтернетом принаймні раз на тиждень, у 2021 році лише 54% з них мали базові або вище базових цифрових навичок. У країнах ЄС частка людей із базовими або вище, ніж базовими цифровими навичками у 2021 році була найвищою у Фінляндії та Нідерландах (обидві – 79%), попереду Ірландії (70%) та Данії (69%).

Лише 4% випускників вищих навчальних закладів ЄС працюють у сфері ІКТ. З розвитком бізнес-операцій потреба в ІКТ-фахівцях зростає. У 2021 році близько 180 000 студентів закінчили ІКТ в ЄС (що становить 4% усіх випускників). Частка випускників ІКТ була найвищою в Естонії (10%) та Ірландії (8%), на відміну від 2% в Італії та 3% у Португалії, Бельгії та на Кіпрі. До речі, в цій галузі спостерігається значна гендерна нерівність, так частка фахівців-чоловіків значно перевищує своїх колег-жінок, а саме 81% чоловіків зайнято у сфері ІКТ порівняно з 19% жінок у 2022 році. [23]

Аби покращити дану ситуацію компанії вимушені проводити навчання для свого персоналу з метою розвитку або вдосконалення навичок ІКТ. Станом на 2022 рік 22% підприємств ЄС провели дане навчання, це кожне п'яте. Цифрові навички можна отримати в різних умовах, наприклад у школах, приватно чи на роботі. Підприємства можуть відігравати значну роль у вдосконаленні навичок свого персоналу в галузі ІКТ. І знову, такі країн як Фінляндія, Швеція, Данія та Бельгія є лідерами в ЄС за часткою підприємств, які надають дане навчання своїм співробітникам. Якщо дивитися на розмір бізнесу, то це здебільшого великі підприємства.

Існує навіть індекс цифрової інтенсивності (digital intensity index DII), який вимірює використання бізнесом 12 різних цифрових технологій, наприклад використання штучного інтелекту або здійснення електронних продажів.

У 2022 році 70% усіх підприємств ЄС досягли базового рівня цифрової інтенсивності (базовий рівень означає використання підприємством мінімум 4 цифрові технології). Частка малих і середніх підприємств становила 69%, що приблизно на 20 відсотків нижче цілі ЄС до 2030 року, тоді як для великих підприємств вона становила 98%. [23]

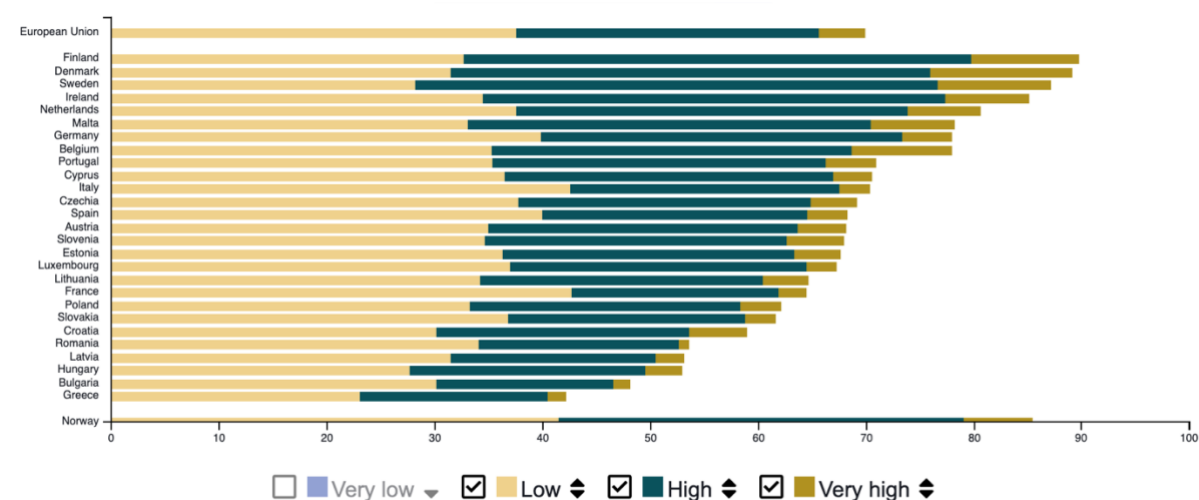

Рисунок 2.3. - Рівень інтенсивності діджиталізації в бізнесі станом на 2022 рік в країнах ЄС [23]

З графіку вище видно в яких країнах використання бізнесом діджитал-технологій дуже високе – від 10 до 12 впроваджених технологій, в яких просто високе – від 7 до 9 технологій, в яких низьке або базове – від 4 до 6 технологій.

Зараз будь-яка компанія, незалежно від її розміру, країни та галузі має впроваджувати цифрові технології. З вищезазначеного робимо висновок, що успішне впровадження цифрової трансформації в міжнародному бізнесі по суті передбачає досягнення балансу між використанням можливостей і подоланням перешкод. Компанії, які ретельно керують цією зміною, впроваджуючи інновації та одночасно знижуючи ризики, налаштовуються на довгостроковий успіх у глобальному корпоративному середовищі, яке дедалі більше оцифровується.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩІ

3.1 Діджиталізація в українському бізнес-середовищі та її проблеми

В українському бізнес-середовищі процес діджиталізації стрімко розвивається, проте не обходиться і без проблем, які ускладнюють перехід до цифрової трансформації та сповільнюють його. Для того аби залишатися конкурентоспроможними на ринку, підприємствам необхідно розробити стратегію, основними цілями якої є інтелектуалізація, науково-технічні інновації та впровадження цифрових інновацій на підприємстві. Такі інновації спрямовані на полегшення та прискорення роботи з великими інформаційними базами даних, забезпечення ефективної співпраці між підприємством та всіма його підрозділами, а головне - з його постачальниками та клієнтами. Україна вже багато років впроваджує діджитал-процеси як на підприємствах, так і в державній політиці. Ми є однією з перших країн у світі, яка запровадила посаду Chief Digital Transformation Officer (CDTO) у державних структурах, це заступники керівників центральних органів виконавчої влади з питань цифрового розвитку. Також, ми перші в світі запровадили цифровий паспорт, який має таку саму силу як і паперовий аналог, а зареєструвати бізнес можна прям з телефону. Вже понад три роки ми маємо чудовий застосунок «Дія», яким користується більше 18 мільйонів українців. Також ми маємо електронну систему державних закупівель Prozorro, і одними з перших впровадили систему для продажу державного майна — Prozorro.Sale. Там проходять аукціони з приватизації, оренди комунального майна чи земельних ділянок. Це вказує на те, яке важливе місце в розвитку нашої держави відіграє діджиталізація. Особливо в умовах війни, цифрова трансформація не зупинилась, а навпаки, дає можливість покращувати якість медичних, освітніх, соціальних та інших послуг. З початку повномасштабного вторгнення виникла гостра потреба у підключенні укриттів до швидкісного інтернету, створення карти повітряних тривог, електронної подачі заявок на відшкодування майна, підключення закладів освіти та лікарень до WI-FI, впровадження діджитал-інструментів в структурах

ЦНАП тощо. Навіть в такій складній для України ситуації ми довели, що можемо впоратися з будь-якими складностями удже швидко. Додаток Air Alert було створено всього за 2 дні за підтримки Міністерства цифрової трансформації, і зараз його встановили понад 21 мільйон користувачів.

Нижче ми навели рисунок із зображенням Індексу цифрової трансформації по областях України. Цей індикатор є одним з інструментів вимірювання рівня цифрової трансформації в країні. Запропонована методологія ґрунтується на комплексному підході та дозволяє вимірювати як цифрові послуги та інфраструктуру, так і процес цифровізації в ОТГ та місцевих громадах. Максимально можливий бал - 1, що відображає показники цифрової трансформації економіки, цифрових навичок, інфраструктури, компетентності державних послуг та органів місцевого самоврядування. Дослідження показало, що середній бал по Україні становить 0,632. Найвищі значення зафіксовані у Дніпропетровській (0,908), Львівській (0,891) та Полтавській (0,833) областях [16].

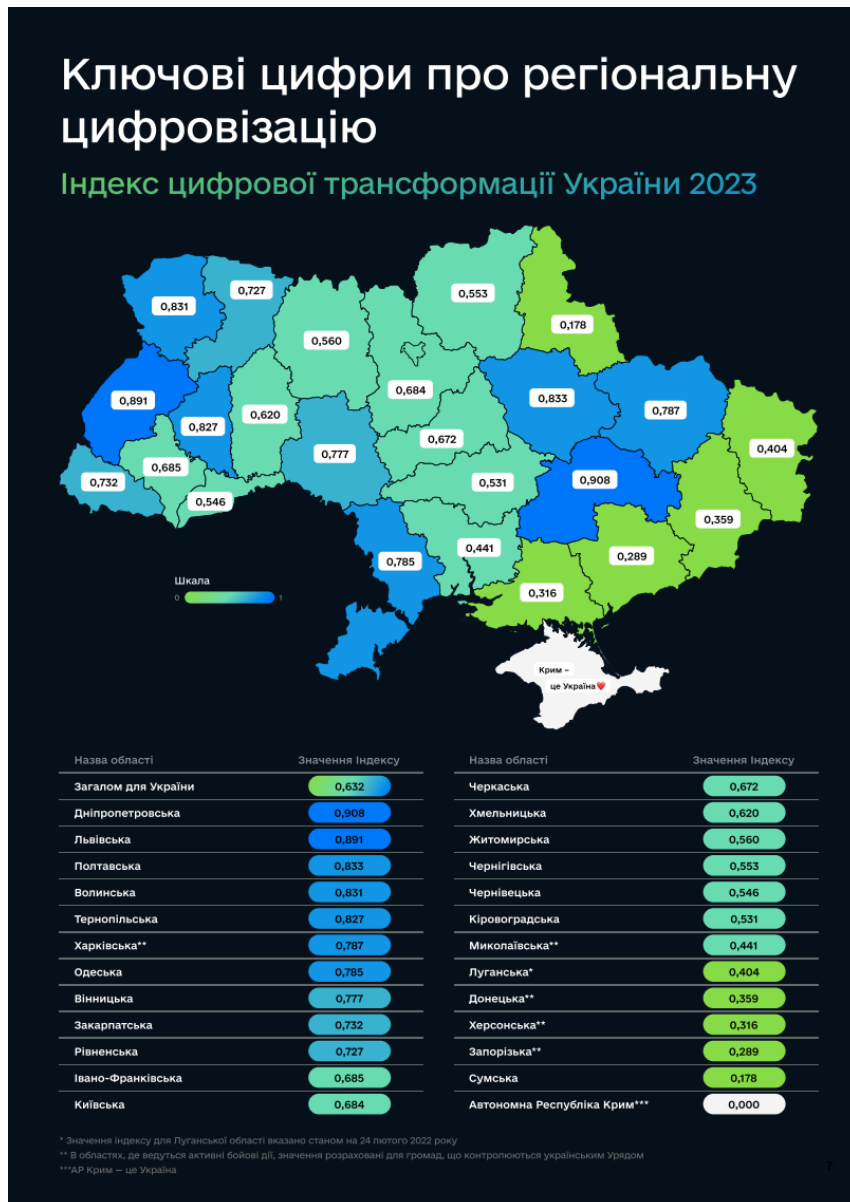

Рисунок 3.1. - Мапа цифрової трансформації в регіонах України за 2023 рік [24]

Індикатор включає вісім основних блоків:

1. Інституційна спроможність
2. Розвиток Інтернету
3. Розвиток ЦНАПів
4. Впровадження "безпаперової" системи
5. Цифрова освіта
6. Місцеві візитівки

7. Поширення базових електронних послуг
8. Секторальна цифрова трансформація

Тепер можемо розглянути Україну на міжнародній арені за допомогою Глобального інноваційного індексу, який публікується Всесвітньою організацією інтелектуальної власності, на основі близько 80 показників, що визначають інноваційний розвиток країн. Вимірюються такі показники як людський капітал, інвестиції, інституції, створення, засвоєння та поширення знань, творчі результати тощо. Дослідження знаходяться під державним управлінням і спрямовані на вивчення економічних процесів і проводяться щорічно. В 2023 році в дослідженні прийняли участь 132 країни, з яких Україна посіла 55 місце. Серед економік Європи це 34 місце. Перше місце вже неодноразово займає Швейцарія. Для порівняння, у 2022 році Україна посіла 57 місце, а от у 2020 – 45те. На сьогодні Україна має всі ресурси, як законодавчі, так і прикладні для того, аби підвищити свою позицію в даному рейтингу. [25]

Україна прагне конкурувати та зайняти свою нішу у світовому просторі цифрових трансформацій. Наприклад, на державному рівні Міністерство Цифрової трансформації продовжує розвивати проєкти цифрової держави, які «спрямовані на те, щоб зробити внесок у покращення роботи Уряду, громадян та країни загалом», основними завданнями на шляху до поставлених цілей є:

- 100 % публічних послуг доступні громадянам та бізнесу онлайн;
- 95 % населення, соціальних об'єктів і головних автошляхів мають покриття швидкісним Інтернетом;
- 6 млн українців залучені до програми розвитку цифрових навичок;
- 10 % - частка ІТ у ВВП країни.

Отже, Україна володіє ресурсом до формування та розвитку діджиталізації економіки. [25]

Проте, на сьогоднішній день багато українських підприємств знаходяться на початковому етапі діджиталізації, все ще маючи низький рівень впровадження цифрових технологій у свою діяльність.

PEST-аналіз перспектив розвитку діджиталізації в українських підприємствах:

Політичний аспект:

Переваги. Уряд може підтримати діджиталізацію шляхом створення сприятливого законодавчого середовища та надання фінансових пільг для компаній, що впроваджують цифрові технології.

Загрози. Недостатня політична воля або корупція можуть гальмувати розвиток цифрової трансформації, а також можуть виникнути ризики пов'язані з рівнем цифрової безпеки через недостатню регуляцію.

Економічний аспект:

Переваги. Діджиталізація може сприяти зростанню економіки, збільшенню ефективності та зниженню витрат для підприємств.

Загрози. Економічна нестабільність та високий рівень інфляції можуть ускладнити фінансування проектів з діджиталізації.

Соціокультурний аспект:

Переваги. Зростання популярності використання сучасних технологій серед молодого покоління сприятиме прийняттю цифрових ініціатив.

Загрози. Недостатній рівень цифрової грамотності деяких шарів населення може стати перешкодою для успішного впровадження цифрових технологій.

Технологічний аспект:

Переваги. Швидкий розвиток технологій може забезпечити широкий доступ до інноваційних рішень для підприємств.

Загрози. Висока вартість впровадження нових технологій та ризики пов'язані з кібербезпекою можуть стати перешкодою для діджиталізації.

Основними проблемами на шляху до вдалого впровадження інноваційних рішень на українських підприємствах є недостатнє фінансування, брак

кваліфікованих ІТ-фахівців, а також відсутність чіткої стратегії цифрової трансформації. Дистанційна робота та хмарні сервери, розташовані як у країні, так і за її межами, дозволяють багатьом підприємствам продовжувати діяльність, але міграція та військова служба загострюють хронічну нестачу ІТ-фахівців у країні. Всі ці фактори будуть тільки погіршуватися, якщо держава буде робити формальні та повільні кроки. Для подолання цих перешкод пріоритетними напрямками діджиталізації українських підприємств мають стати:

1. Автоматизація бізнес-процесів за допомогою ERP, CRM та інших інформаційних систем.
2. Впровадження хмарних технологій для підвищення гнучкості та масштабованості ІТ-інфраструктури.
3. Розвиток електронної комерції та цифрових каналів взаємодії з клієнтами.
4. Використання Big Data та аналітики для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.
5. Впровадження технологій Інтернету речей (IoT) для оптимізації виробничих процесів.

Існує також і інший ряд недоліків, які підприємства виявляють та усувають не одразу. Найбільш розповсюдженою проблемою є кібербезпека. Багато українських компаній не вкладають достатньо ресурсів у захист своєї інформації та інфраструктури від кіберзлочинців, що створює загрозу для їхньої діяльності та репутації. Через це компанія може потрапити в зону ризику, наприклад, коли штучний інтелект потрапляє у руки злочинців, які вміло використовують його задля ще більш оригінальних атак. Для українських айти-спеціалістів війна з РФ почалася ще 14 січня 2022 року, коли відбулася масована атака на сайти державних органів, яка надалі супроводжувалася серією кібератак. На жаль, за даними Держспецв'язку, Україна й донині залишається першою у світі за кількістю кібернападів.

Для прикладу, розглянемо компанію Київстар, яка є одним з найбільших операторів мобільного зв'язку в Україні. Крім мобільного зв'язку, компанія пропонує широкий спектр послуг, включаючи швидкісний інтернет, цифрове телебачення, хмарні рішення для бізнесу та інші телекомунікаційні та інтернет-послуги. У своїй діяльності Київстар активно впроваджує інноваційні технології для покращення якості своїх послуг та забезпечення клієнтам зручності в користуванні. Вони працюють над розвитком мережі п'ятого покоління (5G), щоб забезпечити більшу швидкість і пропускну здатність мережі для споживачів і підприємств. Крім того, Київстар активно займається розвитком інтернету речей (IoT), що дозволяє підключати до мережі різноманітні пристрої для обміну даними і керування ними в режимі реального часу. Компанія активно співпрацює з іншими українськими та міжнародними компаніями для впровадження спільних інноваційних проектів у сфері телекомунікацій та інформаційних технологій.

Проте, на початку 2024 року мобільний оператор «Київстар» вже потрапив під удар кіберзлочинців та зазнав збитків приблизно в 3,6 млрд гривень. Отже це буде своєрідна гонка між ризиками та можливостями, де добро переможе за умови швидкого реагування на зміни та гнучкості. [26]

Другою проблемою, яка не менш важлива за кібербезпеку є недостатня інфраструктура та доступ до Інтернету. Навіть у сучасних містах України існують райони з обмеженим або повільним доступом до Інтернету, що ускладнює впровадження онлайн-сервісів та електронної комерції.

Третя проблема – відсутність кваліфікованого персоналу. Україна стикається з дефіцитом ІТ-спеціалістів, які б могли реалізувати та підтримувати цифрові проекти в бізнесі. Брак компетентних кадрів гальмує розвиток цифрових ініціатив.

Високий рівень бюрократії та корупції також перешкоджає швидкому впровадженню цифрових технологій. Спрощення процедур та створення сприятливого законодавства є ключовими умовами для стимулювання інновацій та інвестицій в цифровість.

Культурний опір та недовіра до цифровізації є ще однією проблемою. Деякі українські бізнеси недостатньо освічені щодо переваг і можливостей цифровізації, тому вони вагаються впроваджувати нові технології.

Незважаючи на вищезазначені виклики, багатьом компаніям врешті-решт вдається вийти із зони комфорту, реорганізувати свій бізнес та впровадити цифрові технології. Впровадження діджиталізації в бізнесі стало одним із факторів, який допоміг зберегти економічну стабільність в Україні під час тотальної війни. Проте, навіть при міграції та відтоку кадрів, використовуючи такі додатки, як GoToMeeting, Webex, Skype і Zoom, менеджери компаній могли залишатися на зв'язку зі своїми співробітниками за допомогою відеоконференцій і визначати їхню роботу в компанії. Завдяки таким додаткам компанії могли знаходити нових партнерів для продажу продукції та узгоджувати деталі співпраці в безпечному для всіх місці. Інтенсивне та швидке впровадження цифрових інновацій має велике значення для компаній. Використовуючи ці драйвери, компанії можуть стати економічно та інвестиційно привабливими, а також підвищити свою прибутковість у разі форс-мажорних обставин.

Отже, діджиталізація в українському бізнес-середовищі стикається з рядом складних проблем, включаючи недостатню інфраструктуру, кібербезпеку, брак кваліфікованого персоналу, бюрократію та культурний опір. Для успішного розвитку цифрової економіки в Україні необхідно активно працювати над вирішенням цих проблем та створенням сприятливих умов для інновацій та розвитку цифрових технологій.

3.2 Перспективи розвитку діджиталізації в українських підприємствах

Незважаючи на існуючі проблеми, українські підприємства мають значний потенціал для розвитку діджиталізації, який може стати ключем до подальшого успіху та конкурентоспроможності. За даними Forbes, у 2023 році «війна не похитнула позиції великого бізнесу в економіці України. Сукупний річний виторг

200 приватних компаній, що увійшли до галузевих списків, – майже 3 трлн грн – становить 26% виторгу всього українського бізнесу. З переліку 200 компаній – лідерів галузей лише 52% компаній знизили виторг за результатами минулого року, решта змогли зберегти, а часом і примножити бізнес. Більш ніж на 40% зросли доходи в ІТ та електроенергетиці». Це говорить про те, що навіть у такі нестабільні часи на українському ринку тримаються та масштабуються компанії, які здебільшого використовують ІТ технології у своїй роботі. [27]

Навіть після повномасштабного вторгнення, 1 з 5 компаній зі списку Fortune 500 передає свої потреби в розробці програмного забезпечення на аутсорсинг українським розробникам програмного забезпечення, які входять до 10 кращих країн світу за рівнем технологічних навичок. Тож українські спеціалісти мають неймовірну репутацію в технологічній індустрії, що підтверджено величезними тріумфами в технологічному секторі, таких як Grammarly, Ajax, GitHub, Wix і, звичайно, Дія, Monobank і додаток Air Alert. Більше того, ціна на якісне програмування та розробку програмного забезпечення є нижчою порівняно з європейськими та американськими аналогами.

Українські розробники мають досвід роботи з багатьма сучасними технологіями та володіють широким спектром фреймворків і мов програмування. Вони постійно вдосконалюють свої знання, щоб володіти конкурентними знаннями в Java, JavaScript, C#, C++, Python, PHP, Swift, Ruby, Typescript, Kotlin та багато іншого. Понад 50% українських програмістів працюють у back-end, майже 20% займаються web або front-end, а близько 8% володіють мобільною розробкою. Інші займаються забезпеченням якості, обробкою даних, системами тощо. Переважна частина українських спеціалістів має принаймні один (а іноді й більше) спеціальних дипломів про вищу освіту, понад 85% продовжують навчання на курсах, а багато інженерів мають іноземну освіту або досвід роботи за кордоном. Також, важливим фактором є гарний рівень володіння англійською мовою. Наймаючи розробників з-за кордону, замовники ризикують зіткнутися з комунікаційними бар'єрами, які можуть завадити просуванню проекту, але це не

стосується українців. Близько 80% розробників добре володіють англійською мовою та роблять усе можливе, щоб уникнути непорозумінь. Відданість справі, висока мотивація та драйв – ці якості українські програмісти демонстрували ще до війни.

Є декілька проєктів, які заклали основу українського цифрового розвитку. Станом на 2023 році такими проєктами стали застосунок Дія, яка автоматизує державні послуги та оцифровує найважливіші документи, Monobank, додаток Air Alert та Українська залізнична система. [29]

Банківський сектор найбільш активно реагує на глобальні економічні зміни та цифровізацію фінансових послуг. Український передовий необанк Monobank є яскравим прикладом розробки банківських мобільних додатків. Це один із найуспішніших східноєвропейських фінтех-проєктів і один із найбільш швидкозростаючих необанків у світі. Як пояснює Олег Гороховський, співзасновник Monobank, вони тісно співпрацюють з нейронними мережами, математичними моделями та відкритими даними, а також відстежують поведінку клієнтів, щоб точно визначити параметри ризику та кредитні ліміти, щоб уникнути дефолту. Що ще приваблює клієнтів, так це трохи гумору в додатку від консервативного банківського сектора. У додатку Monobank є персонаж — кіт, який керує шоу.[29]

Іншим прикладом, який ілюструє позитивну динаміку на українському ринку є *Укрзалізниця*, яка впровадила систему електронних квитків, яка дозволяє пасажирам купувати та використовувати квитки без необхідності друкувати їх. Це спрощує процес купівлі та зменшує використання паперової документації. Компанія розвиває системи відстеження вантажів за допомогою сучасних технологій, що дозволяє забезпечити більшу точність та ефективність в управлінні логістикою.

Впровадження системи моніторингу та управління рухом потягів на основі даних може допомогти в Укрзалізниці оптимізувати розклади, покращити пунктуальність та зменшити час затримок, які порівняно з іншими транспортними

компаніями стаються не часто. Розробка та впровадження мобільних додатків для пасажирів, які дозволять зручно купувати квитки, відстежувати розклади та отримувати оновлення про статус поїздів.

Не можемо не згадати улюблений магазин мільйонів українців *АТБ*, один з найбільших роздрібних мережевих операторів в Україні, який має потенціал для активного розвитку діджиталізації у своїй діяльності. Ось декілька аспектів, які вказують на це: АТБ вже має свою онлайн-платформу для продажу товарів, але може розширити свою присутність в інтернеті та розвивати інтернет-магазини для забезпечення зручності покупців. Розробка мобільних додатків для зручного замовлення товарів, отримання акцій та сповіщень про пропозиції може покращити взаємодію з клієнтами. До речі, АТБ одними з найперших почали залучати аудиторію та впізнаваність бренду за допомогою соціальної мережі ТікТок, де вже залучили більше пів мільйона підписників та більше 13 мільйонів загальної кількості вподобайок станом на 10 квітня 2024. Розширення мережі терміналів для безготівкових платежів та впровадження мобільних платіжних систем можуть зробити оплату більш зручною для клієнтів. Використання аналітичних даних для розуміння поведінки покупців та персоналізація пропозицій можуть покращити рівень обслуговування та збільшити продажі. АТБ має потенціал використати цифрові технології для покращення своєї конкурентоспроможності та забезпечення зручності своїм клієнтам.

Для того, аби діджиталізація набувала популярності в українському просторі потрібно насичати різні сфери промисловості, бізнесу та життя технологіями. При тому, на мою думку, потрібно впроваджувати вже існуючі технології і здебільшого інвестувати саме у це, а не у ризикову розробку нових. Згодом звичайно потрібно створювати власні інновації, однак цей процес є не швидким та потребує значно більшого капіталовкладення. Краще вкладати в студентів та підприємців, давати їм доступ до високотехнологічного середовища, інтернету, хмарних технологій і створювати такий простір, де вони могли б конкурувати та творити.

Одним із трендів на наступні роки є застосування штучного інтелекту, який буде використовуватися у більшості бізнес-сферах: від медицини до створення фільмів. Також, планується зріст конкуренції між компаніями у сфері машинного навчання та інформаційних технологій, адже саме вони будуть інтегрувати штучний інтелект у різні продукти та сервіси. За даними KPMG Global Tech Report для досягнення короткострокових цілей штучний інтелект є найважливішою технологією. [30]

Іншим трендом є використання квантових комп'ютерів, які швидші та потужніші за звичайні. Наприклад, компанії Microsoft, Google та AWS не залишають без уваги цю галузь та інвестують гроші у дану технологію, бо це відкриває нові потужності в способах аналізу даних, а отже застосування квантових явищ буде все частіше з'являтися на підприємствах.

Менш очевидною, проте не менш перспективною тенденцією є зелені технології. Насправді, тема екології не поступається місцем кібербезпеці, адже ризики негативного впливу кліматичних змін на наше життя є критичними. Компаніям будуть робити свої інновації не тільки креативними, але й сталими. Для прикладу, компанія Apple хоче досягти 100% вуглецевої нейтральності до 2030 року. Не відстає в цьому питанні і компанія Google. Вони планують перевести свої дата-центри та офіси на безвуглецеву основу до 2030 року. Компанії інвестують у озеленіння технологій, бо усвідомлюють свій вплив на навколишнє середовище. Це і стане новим трендом наступних років. [31]

Ще однією перспективною галуззю, на яку слід звернути увагу є Low-code розробка. За прогнозами Gartner до кінця 2024 року 65% проєктів зі створення додатків, особливо стартапів, будуть використовувати low-code розробку. Це допоможе збільшити швидкість створення додатку з мінімальною кількістю ручного кодування. Тут теж існують певні ризики, наприклад при впровадженні кастомного коду для конкретних елементів, проте це вирішується за допомогою розробників.

Для того, аби уникнути багатьох ризиків, українським підприємствам варто аналізувати досвід успішних цифрових лідерів та брати до уваги наступні фактори:

- 9 з 10 цифрових лідерів заявляють, що їм все ще потрібно краще допомагати раді директорів розуміти потенціал нових технологій
- 9 з 10 стверджують, що вони повністю усвідомлюють вплив на продуктивність і фінансові витрати через свій існуючий “технологічний борг”
- 9 з 10 вважають, що вони повинні більш активно включати питання довіри, безпеки, конфіденційності та стійкості в процес впровадження технологій
- 9 з 10 вважають, що співпраця з іншими підрозділами компанії була б тіснішою, якби їхня технічна команда була більш різноманітною
- 6 з 10 стверджують, що очікування клієнтів щодо посилення захисту даних та кібербезпеки є ключовим фактором впливу на їхні стратегічні пріоритети

В першу чергу, компаніями потрібно звертати увагу на потреби бізнесу зараз і в майбутньому, а також на технологіях, які можуть найбільш ефективно їх задовольнити. [30]

Перспективи розвитку діджиталізації в українських підприємствах

Перспектива	Опис
Зростання ефективності та оптимізація процесів	Впровадження цифрових технологій для автоматизації бізнес-процесів, що призводить до збільшення продуктивності та зменшення витрат.
Розвиток електронної комерції та онлайн-продажів	Посилення присутності українських підприємств у сфері електронної торгівлі, що відкриває нові ринки збуту та залучає більше клієнтів.

Підвищення конкурентоспроможності на міжнародному ринку	Використання цифрових технологій для розширення географії ринків та покращення якості продуктів та послуг, що дозволить конкурувати з міжнародними компаніями.
Розвиток інноваційного потенціалу	Створення сприятливого середовища для розвитку інновацій та стартапів за допомогою цифрових технологій, що сприятиме росту економіки та залученню інвестицій.
Збільшення залучення та утримання талантів	Використання цифрових інструментів для привертання та утримання талановитого персоналу, що допоможе підприємствам зберегти конкурентну перевагу.

Таблиця 3.2. Джерело: сформовано автором на основі [32]

Успішна діджиталізація робить підприємства привабливішими для молодого, талановитого персоналу. Компанії, які використовують передові технології, привертають до себе кращих спеціалістів і забезпечують свій майбутній розвиток. Отже, розвиток діджиталізації в українських підприємствах відкриває широкі можливості для модернізації бізнесу, покращення конкурентоспроможності та забезпечення сталого розвитку економіки. Однак для досягнення цих переваг необхідно активно інвестувати у цифрові технології, розвивати інфраструктуру та створювати сприятливі умови для інноваційного розвитку.

ВИСНОВКИ

Отже, згідно поставлених завдань та за результатами дослідження ми дійшли наступних висновків:

1. Діджиталізація є стратегічним процесом, який полягає у переході від традиційних бізнес-моделей до використання цифрових технологій. Це не просто тренд, а необхідність для сучасних компаній, що прагнуть залишатися конкурентоспроможними на глобальному ринку. Основні характеристики діджиталізації включають автоматизацію бізнес-процесів, використання аналітики даних для прийняття управлінських рішень, цифровий маркетинг, впровадження хмарних технологій та інші інноваційні підходи. Ці технології дозволяють компаніям знижувати витрати, покращувати ефективність та забезпечувати більш гнучке управління. Крім того, діджиталізація сприяє розвитку нових бізнес-моделей, таких як платформи обміну, електронна комерція та мобільні додатки, що дозволяють швидше адаптуватися до змін на ринку.

2. Діджиталізація суттєво змінює способи ведення бізнесу міжнародними компаніями. Завдяки впровадженню цифрових технологій, компанії можуть легше реалізовувати глобальні стратегії, забезпечуючи доступ до нових ринків та збільшуючи швидкість прийняття рішень. Впровадження цифрових інструментів дозволяє оптимізувати внутрішні процеси, покращуючи координацію між різними підрозділами та підвищуючи загальну ефективність компанії. Наприклад, автоматизація процесів забезпечує швидшу обробку даних та зменшує кількість помилок, а використання CRM-систем покращує взаємодію з клієнтами та підвищує їх задоволеність. Крім того, діджиталізація змінює організаційну структуру компаній, створюючи нові вимоги до компетенцій персоналу та необхідність у постійному навчанні.

3. Технологічні аспекти діджиталізації охоплюють розробку та впровадження інформаційних систем, використання штучного інтелекту для аналізу даних, розвиток мобільних додатків, робототехніку та інші інноваційні технології. Ці технології сприяють підвищенню продуктивності, зниженню витрат та покращенню взаємодії з клієнтами. Штучний інтелект та машинне навчання

дозволяють компаніям аналізувати великі обсяги даних та отримувати цінні інсайти, які допомагають у прийнятті стратегічних рішень. Мобільні додатки забезпечують зручний доступ до послуг компанії для клієнтів, що підвищує їх задоволеність та лояльність. Робототехніка та автоматизація виробничих процесів дозволяють зменшити людський фактор та підвищити ефективність виробництва.

4. Сучасні тенденції та стратегії використання діджиталізації в міжнародному бізнесі відображають постійний розвиток цифрових технологій та стратегій їх застосування. Серед них можна виділити зростання використання штучного інтелекту та машинного навчання, розширення використання хмарних технологій, активне застосування Big Data та аналітики для прийняття рішень, розвиток Інтернету речей (IoT) для оптимізації виробничих процесів та покращення обслуговування клієнтів. Наприклад, компанія Amazon вдало впроваджує діджиталізацію через автоматизовану систему управління логістикою та персоналізовані рекомендації для клієнтів. Інші компанії впроваджують цифрові стратегії для покращення взаємодії з клієнтами, оптимізації внутрішніх процесів та забезпечення більш ефективного управління ресурсами.

5. Сучасні тенденції та стратегії використання діджиталізації в міжнародному бізнесі відображають постійний розвиток цифрових технологій та стратегій їх застосування. Серед них можна виділити зростання використання штучного інтелекту та машинного навчання, розширення використання хмарних технологій, активне застосування Big Data та аналітики для прийняття рішень, розвиток Інтернету речей (IoT) для оптимізації виробничих процесів та покращення обслуговування клієнтів. Наприклад, компанія Amazon вдало впроваджує діджиталізацію через автоматизовану систему управління логістикою та персоналізовані рекомендації для клієнтів. Інші компанії впроваджують цифрові стратегії для покращення взаємодії з клієнтами, оптимізації внутрішніх процесів та забезпечення більш ефективного управління ресурсами.

6. Діджиталізація надає численні переваги, такі як підвищення продуктивності, зниження витрат, покращення обслуговування клієнтів, розширення географії діяльності та швидкість прийняття рішень. Однак, вона

також приносить виклики, які включають зміну корпоративної культури, необхідність постійного навчання персоналу, питання безпеки даних та конфіденційності. Компаніям необхідно адаптувати свої стратегії управління та інвестицій до нових умов, щоб ефективно використовувати можливості діджиталізації та мінімізувати ризики. Для успішного впровадження цифрових ініціатив важливо забезпечити підтримку з боку керівництва, залучення всіх зацікавлених сторін та створення сприятливого середовища для інновацій. Крім того, необхідно приділяти увагу розвитку кібербезпеки, щоб захистити дані та забезпечити конфіденційність інформації.

7. Діджиталізація має значний вплив на соціально-економічний розвиток країн, сприяючи створенню нових робочих місць, підвищенню рівня освіти та професійної підготовки, а також покращенню якості життя громадян. Впровадження цифрових технологій у різні сфери економіки, такі як охорона здоров'я, освіта, транспорт та інші, сприяє підвищенню ефективності та якості надання послуг. Наприклад, використання телемедицини дозволяє покращити доступ до медичних послуг у віддалених регіонах, а електронні платформи для навчання забезпечують можливість отримання освіти для широких верств населення. Крім того, діджиталізація сприяє розвитку малого та середнього бізнесу, забезпечуючи доступ до нових ринків та інструментів для зростання.

8. В українському бізнес-середовищі діджиталізація є актуальним процесом, який прогресує, але зустрічається з рядом проблем. Зокрема, українські підприємства стикаються з недостатньою доступністю та високою вартістю цифрових технологій, низьким рівнем ІТ-інфраструктури та недостатньою кількістю кваліфікованих кадрів. Однак, діджиталізація відкриває широкі перспективи для розвитку українських підприємств, які використовують цифрові технології для поліпшення своєї ефективності та конкурентоспроможності. Наприклад, електронна торгівля, CRM-системи, автоматизація виробничих процесів та інші цифрові рішення дозволяють українським компаніям покращити взаємодію з клієнтами, оптимізувати внутрішні процеси та знизити витрати.

9. Незважаючи на проблеми, українські підприємства мають великий потенціал для розвитку діджиталізації. Перспективи включають впровадження більш доступних та простих у використанні цифрових рішень, розвиток ІТ-інфраструктури, підвищення рівня кваліфікації персоналу та підтримку державних програм та ініціатив, спрямованих на діджиталізацію бізнесу. Державна підтримка може включати субсидії, гранти та пільгові умови для компаній, які впроваджують цифрові технології. Крім того, важливо стимулювати розвиток інноваційного середовища, залучаючи венчурний капітал та інвесторів для підтримки стартапів та нових проектів у сфері діджиталізації.

10. Для ефективного розвитку діджиталізації у бізнес-середовищі, компаніям варто звернути увагу на кілька ключових аспектів. По-перше, необхідно інвестувати в навчання та розвиток персоналу, щоб забезпечити наявність необхідних компетенцій для роботи з цифровими технологіями. По-друге, важливо забезпечити гнучкість та адаптивність організаційної структури для швидкої реакції на зміни на ринку. По-третє, компаніям слід активно залучати клієнтів до процесу розробки нових продуктів та послуг, використовуючи цифрові платформи для збору зворотного зв'язку та аналізу потреб. Нарешті, необхідно постійно моніторити ринок та впроваджувати інноваційні рішення, щоб залишатися конкурентоспроможними та відповідати вимогам сучасного бізнес-середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Міністерство цифрової трансформації України. Стаття. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/didzhitalizatsiya-slovo-2019-roku> (дата звернення 15.03.2024)
- 2 Розпорядження Кабінету міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації» від 17 січня 2018 р.
- 3 Korobka, S. Digitalization of entrepreneurial activity. Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University Economic Series 2021, (100), 88-96. <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2021-100-09>
- 4 Жосан Г. Стан розвитку діджиталізації в Україні. Економічний аналіз. 2020. Том 30. No 1. Частина 2. С. 44-52. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.02.044>
- 5 Thomas Ritter, Carsten Lund Pedersen. Digitization capability and the digitalization of business models in business-to-business firms: Past, present, and future. Publication: Industrial Marketing Management. Publisher: Elsevier. April 2020
- 6 В.В. Яценко. Діджиталізація – сучасний фактор розвитку бізнес-процесів. Електронне наукове видання «Ефективна економіка» URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2022/202.pdf
- 7 Eurostat data. Individuals who used the internet, frequency of use and activities. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_r_iuse_i__custom_10292878/bookmark/map?Lang=en&bookmarkid=11d0ff3e-a03c-411e-8546-9c6eff9edffe
- 8 Присяжнюк, О. Ф., Кравчук, І. І., & Місевич, М. А. (2024). Сучасні тренди діджиталізації бізнес-менеджменту. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління, (12). <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-04-03>
- 9 Bitcom Research. Digitalisierung der Wirtschaft. Dr. Ralf Wintergerst Bitkom-Präsident Berlin, 29. Februar 2024. URL:

- <https://www.bitkom.org/sites/main/files/2024-02/240229Bitkom-chartsdigitalisierung-der-Wirtschaftfinal.pdf>
- 10 Reuters. Neuralink's first human patient able to control mouse through thinking. Лютий, 2024. URL: <https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/neuralinks-first-human-patient-able-control-mouse-through-thinking-musk-says-2024-02-20/>
 - 11 Arthur D. Little 2024. State of the media market. URL: https://www.adlittle.com/sites/default/files/reports/ADL_State_of_the_media_market_2024_SUMMARY.pdf
 - 12 Harvard Business Review. Brad Power. 30.03.2017. «How Harley-Davidson Used Artificial Intelligence to Increase New York Sales Leads by 2,930%». URL: <https://hbr.org/2017/05/how-harley-davidson-used-predictive-analytics-to-increase-new-york-sales-leads-by-2930>
 - 13 Андрій Рудковський. Технологія blockchain та ринок страхування. 7/2021. Юридичний журнал «Право України». URL: <https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/>
 - 14 Гарафонова, О., & Жосан, Г. (2023). Діджиталізація та автоматизація бізнес-процесів: відмінність дефініцій та місце в менеджменті підприємства. Таврійський науковий вісник. Серія: економіка, (15), 161-166. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.15.19>
 - 15 Зінов'єва, О. Г. (2024). Аналіз технологій ідентифікації обличчя на зображенні. Таврійський науковий вісник. Серія: технічні науки, (6), 11-17. <https://doi.org/10.32782/tnv-tech.2023.6.2>
 - 16 Statista database. Number of internet and social media users worldwide as of April 2024. Published by Ani Petrosyan. URL: <https://www.statista.com/statistics/617136/digital-population-worldwide/>
 - 17 Statista database. Most popular social networks worldwide as of April 2024, ranked by number of monthly active users as of April 2024. Published by Stacy Jo Dixon. URL: <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>

- 18 Струтинська І.А. Цифрова трансформація як імператив інноваційного розвитку бізнес-структур: дисертація УДК 330.34:65.011.4:005
- 19 Малюкіна, а. (2023). Конкурентні переваги використання менеджменту знань у міжнародних компаніях. Економіка та суспільство, (49).
<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-54>
- 20 Варга В. П. Діджиталізація як один з чинників конкурентоспроможності підприємства. Ефективна економіка. Дніпро, 2020. С. 890 № 8. URL:
<http://www.economy.nayka.com.ua/?Op=1&z=8121>. 94 (дата звернення 20.04.2024).
- 21 Бодров В., Зрибнєва І., Сазонова С., Сидорук І., Орленко О. (2023). Посилення взаємозв'язку диджиталізації та національної моделі смарт-економіки для реалізації стратегії інноваційного розвитку. Financial and credit activity problems of theory and practice, 3(50), 308–319.
<https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.50.2023.4084>
- 22 Statista database. Digitalization in Europe - statistics and facts. Published by Olan mcevoy. 21.03.2024. URL: <https://www.statista.com/topics/10614/digitalization-in-the-eu/#topicoverview>
- 23 Eurostat database. Interactive publications. Digitalisation in europe – 2023 edition: technology uptake in businesses. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/digitalisation-2023#technology-uptake-in-businesses>
- 24 Індекс цифрової трансформації регіонів України підсумки 2023 року. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <http://surl.li/pfdkh>
- 25 Глобальний інноваційний індекс 2023 // World Intellectual Property Organization: веб-сайт. URL: <https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2000-2023/ua.pdf>
- 26 Проект Плану відновлення України. Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Матеріали робочої групи «Діджиталізація». Липень 2022.
- 27 URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/digitization.pdf>
- 28 Український портал про фінанси і інвестиції Minfin.com.ua. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2024/01/18/119906057/>

- 29 Forbes Рейтинги: 200 лідерів української економіки. URL: <https://forbes.ua/ratings/200-lideriv-ukrainskoi-ekonomiki-08112023-17066>
- 30 Dr. James Gough. Infinite lambda. Top 9 digital innovations in Ukraine. 04.01.2024. URL: <https://infinitelambda.com/top-digital-innovations-ukraine/>
- 31 Medium. Top 3 Digital Projects in Ukraine That Matter Globally. 12.01.2024. URL: <https://medium.com/stfalcon-com/top-3-digital-projects-in-ukraine-that-matter-globally-b6f5271b6e71>
- 32 KPMG global tech report 2023. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/ua/pdf/2024/01/global-tech-report-ua-2023.pdf>
- 33 Gartner, Inc. International Journal of Accounting Information Systems. URL: <https://www.gartner.com/en/articles/demand-grows-for-intelligent-applications-powered-by-ai>
- 34 Д.І. Безрук. Вісник ЛТЕУ. Діджиталізація економіки в Україні: проблеми та перспективи, опубліковано 23.05.2023. URL: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-71-06>

Огляд зарубіжної літератури

Thomas Ritter, Carsten Lund Pedersen. Digitization capability and the digitalization of business models in business-to-business firms: Past, present, and future. Publication: Industrial Marketing Management. Publisher: Elsevier. April 2020. This article delves into the evolution of digitization capability and the digitalization of business models within business-to-business (B2B) firms. It provides a comprehensive overview of the past, present, and future trends in this domain. The authors analyze how B2B firms have embraced digitization to transform their business models over time, exploring key milestones and emerging strategies. They also discuss the challenges and opportunities posed by digitalization, offering insights into how firms can adapt to thrive in the digital age.

Bitcom Research Report: Digitalization of the Economy. The Bitcom Research report, led by Dr. Ralf Wintergerst, Bitkom President, provides insights into the digitalization of the economy. Released on February 29, 2024, the report offers comprehensive analysis and charts detailing the impact of digitalization on various sectors of the economy. It addresses key trends, challenges, and opportunities arising from the digital transformation, serving as a valuable resource for policymakers, businesses, and stakeholders seeking to navigate the digital landscape. The report sheds light on emerging technologies, digital strategies, and best practices for harnessing the benefits of digitalization in today's economy.

Reuters Report: Neuralink's Breakthrough in Brain-Computer Interface. The Reuters report highlights a significant milestone achieved by Neuralink, Elon Musk's neurotechnology company, in February 2024. The article discusses Neuralink's successful demonstration of its brain-computer interface technology, where the first human patient was able to control a computer mouse through thought alone. This groundbreaking achievement represents a major advancement in the field of neurotechnology and has profound implications for individuals with neurological disorders and the future of

human-computer interaction. The report provides insights into the potential applications and implications of Neuralink's innovation, shaping discussions around the intersection of neuroscience, technology, and human augmentation.

Arthur D. Little Report: State of the Media Market 2024. The Arthur D. Little report provides an overview of the state of the media market in 2024. It offers insights into key trends, challenges, and opportunities shaping the media industry landscape. The report examines the evolving dynamics of digital media consumption, changes in consumer behavior, and the impact of emerging technologies on media companies. Through comprehensive analysis and data-driven insights, the report aims to inform stakeholders about the current state of the media market and guide strategic decision-making in navigating the rapidly evolving media landscape.

Harvard Business Review Article: "How Harley-Davidson Used Artificial Intelligence to Increase New York Sales Leads by 2,930%". This article, authored by Brad Power and published in the Harvard Business Review, discusses how Harley-Davidson leveraged artificial intelligence and predictive analytics to achieve a significant increase in sales leads in New York. The article provides insights into the implementation of predictive analytics techniques and their impact on sales and marketing strategies. It outlines the challenges faced by Harley-Davidson, the strategies employed to overcome them, and the remarkable results achieved through the use of artificial intelligence. The case study serves as a valuable example of how data-driven approaches can drive business growth and enhance decision-making processes in today's competitive landscape.

"Top 9 Digital Innovations in Ukraine" by Dr. James Gough. Dr. James Gough's article on Infinite Lambda highlights the top 9 digital innovations in Ukraine. Published on January 4, 2024, the article provides insights into the latest trends and advancements in digital technology within the Ukrainian context. It covers a range of innovations spanning various sectors, including technology, business, and society. From groundbreaking startups to transformative initiatives, the article showcases Ukraine's burgeoning digital ecosystem and its impact on the local and global stage. This resource serves as a valuable guide for professionals, entrepreneurs, and enthusiasts interested in the digital landscape of Ukraine.

"Top 3 Digital Projects in Ukraine That Matter Globally" on Medium. This Medium article highlights the top 3 digital projects in Ukraine with global significance. Published on January 12, 2024, the article sheds light on innovative initiatives originating from Ukraine that have garnered attention and impact on a global scale. It explores the projects' objectives, methodologies, and the broader implications of their contributions to the digital landscape. With a focus on relevance beyond national borders, the article offers valuable insights into Ukraine's role as a hub for digital innovation and its impact on the global digital economy.

"Demand Grows for Intelligent Applications Powered by AI" by Gartner, Inc. This article from Gartner, Inc., featured in the International Journal of Accounting Information Systems, discusses the increasing demand for intelligent applications driven by artificial intelligence (AI). It explores how AI-powered applications are revolutionizing various industries, including accounting information systems, by enhancing efficiency, accuracy, and decision-making capabilities. The article delves into the key trends, challenges, and opportunities associated with the adoption of AI in accounting information systems, providing valuable insights for practitioners and organizations seeking to leverage AI technologies for strategic advantage.

Анотація дипломної бакалаврської роботи

Стельмах Софія Вікторівна

The work examines how digital technologies are changing and influencing international business processes, including marketing, sales, logistics, and communications. Analyzes the role of the Internet in the development of international businesses, including e-commerce, marketplaces, and Internet platforms. The obstacles facing companies in the process of digital transformation, as well as the opportunities it opens up for the development of international business, are considered. It examines which specific industries and sectors of the economy make the most use of digital technologies for the development of their international business and which innovations in the digital sphere are key for international companies. Strategies and approaches to the implementation of digital technologies in international business are analyzed, including examples of best practices and challenges faced by enterprises in this process.

The first section of the work analyzes the description of the digitization process and its role in modern business. Determination of the main characteristics of this process, such as the speed of changes, the degree of integration of technologies, the impact on organizational culture, etc. Analysis of the impact of digital technologies on international business processes. Study of changes in strategies, structures and models of international business as a result of digitalization.

Assessment of opportunities and challenges that arise for international companies in connection with digital transformation. Consideration of specific digital technologies and their impact on international business, such as artificial intelligence, data analytics, the Internet of Things, etc. Description of possible scenarios of application of these technologies in the international context and their impact on the efficiency and competitiveness of companies.

In the second section of the course work, which is called "Analysis of practical aspects of digitization on the example of global companies", the following aspects are analyzed: Study of current trends in the use of digital technologies in international business.

Analysis of strategies used by global companies to implement digital transformation and ensure their competitive advantage. Review of practical experience of implementation of digital strategies in large international companies. Analysis of specific cases of successful digital transformation of well-known global corporations. Identifying the benefits that international companies receive as a result of the implementation of digital transformation, such as increased efficiency, expanded markets, improved customer service, etc. Identifying the challenges and obstacles faced by international companies in the

implementation of digital strategies, such as high costs, human resource issues, cultural aspects and others.

In the third section of the work, "Analysis of problems and prospects for the development of digitalization in the Ukrainian business environment", the following aspects are analyzed: Study of the current state of digitalization in Ukrainian business.

Analysis of identified problems and obstacles faced by Ukrainian companies when implementing digital technologies. Consideration of factors inhibiting the development of digital transformation in Ukraine, such as insufficient infrastructure, personnel problems, legal aspects, etc. Identification of potential benefits that digital transformation can bring for business in Ukraine, such as increased efficiency, increased competitiveness, expansion of markets, etc. Consideration of strategies and recommendations for Ukrainian companies regarding the implementation of digital initiatives and overcoming problems arising in this process.

Keywords: digitization, management, organization, international business.

Короткий звіт за результатами перевірки кваліфікаційної роботи антиплагіатною інтернет-системою Unicheck:

Ім'я користувача:
Міжнародного менеджменту Олійник Вікторія

ID перевірки:
1016275554

Дата перевірки:
23.05.2024 08:45:07 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
23.05.2024 08:52:20 EEST

ID користувача:
100005721

Назва документа: Стельмах С.В.Діджиталізація як фактор розвитку міжнародного бізнесу

Кількість сторінок: 65 Кількість слів: 12024 Кількість символів: 95752 Розмір файлу: 928.32 KB ID файлу: 1016066706

9.54%
Схожість

Найбільша схожість: 1.31% з Інтернет-джерелом ([https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/61829/1/%d0%a4%d0%9c%d0%9b...](https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/61829/1/%d0%a4%d0%9c%d0%9b%d0%94%d0%94%d0%94%d0%94.pdf))

7.73% Джерела з Інтернету 413 Сторінка 67

6.58% Джерела з Бібліотеки 458 Сторінка 70

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0%
Вилучень

Немає вилучених джерел

Платформа «Інноваційні бізнес-стратегії українських підприємств в повоєнному економічному відродженні України»

Дата проведення: 9.05.2024 р. о 10.00

Форма проведення: Zoom

<https://us02web.zoom.us/j/89379358046?pwd=ZlljZlVqbmlY5cm02RmNMdDNkQkNsUT09>

Ідентифікатор конференції: 893 7935 8046

Код доступу: 290624

Модератор платформи: Фурсова Олена Вікторівна, доцент кафедри міжнародного менеджменту, к.е.н., доцент

Тема тез: Стратегія діджиталізації українських підприємств в повоєнному економічному відродженні України